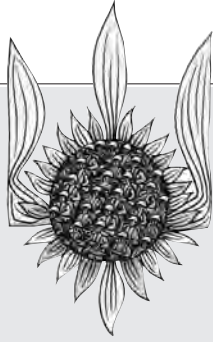

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

ГОЛОС УКРАЇНИ

ГЕРОЇ УКРАЇНИ

Іншої професії в сім'ї
не уявляли

▶ СТОР. 6

Медицина Вдала операція хірургів:
командиру роти врятували руку
від ампутації

▶ СТОР. 8

Історія Геноцид під прикриттям гасел
про захист канонічного
православ'я

▶ СТОР. 10

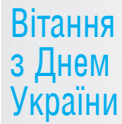
№ 103 (8120)

СЕРЕДА, 24 ТРАВНЯ 2023 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Голова Верховної Ради України ознайомився з оригіналом Конституції Пилипа Орлика

Вітання з Днем морської піхоти України

З нагоди професійного свята військовослужбовців морської піхоти Військово-Морських Сил ЗСУ щиро вітаю наших захисників і захисниць, які мужньо та героїчно боронять Україну від російських загарбників, щодня виборюють мир на нашій землі й наближають нашу Перемогу.

Дякую кожній та кожному, хто демонструє професійну майстерність, сміливість і відданість!

Дякую нашим захисникам за вірність Українському народові й присязі.

Сьогодні ми також схилиємо голови перед кожним, хто віддав життя в ім'я України.

Вічна слава, вічна пам'ять і вічна шана героям, які загинули у боротьбі з ворогом!

Голова Верховної Ради України
Руслан СТЕФАНЧУК.

ЮНЕСКО продовжило надання допомоги нашій країні

Виконавча рада ЮНЕСКО підтримала рішення щодо продовження надання надзвичайної допомоги Україні. Про це повідомила перша заступниця міністра закордонних справ України Еміне Джапарова. На 216-й сесії Виконавчої ради ЮНЕСКО, що триває в Парижі, було представлено доповідь генеральної директорки організації Одрі Азуле про вжиті заходи з виконання «Програми дій та надзвичайної допомоги ЮНЕСКО Україні». ▶ СТОР. 5

Дмитро Кулеба здійснив перший візит до Марокко

У межах другого турне країнами Африки Дмитро Кулеба здійснив перший візит міністра закордонних справ України до Марокко з часу встановлення дипломатичних відносин у 1992 році. У Рабаті він провів переговори з міністром закордонних справ, африканського співробітництва та в справах закордонних марокканців Нассером Бурітою. «Україну та Марокко об'єднує багаторічна історія дружби і взаємної поваги. ▶ СТОР. 5

фото: rada.gov.ua

У межах офіційного візиту до Королівства Швеція Голова Верховної Ради України відвідав Національний архів країни та поспілкувався з Генеральною директоркою установи Карін Острем Іко.

Під час зустрічі Спікер Парламенту України мав можливість ознайомитися з оригіналом латиномовної Конституції Пилипа Орлика 1710 року.

«Історична мить й унікальна можливість не лише побачити, а й доторкнутися до Першої Української Конституції», — наго-

ловив Руслан Стефанчук, додавши, що цьому документові вже 313 років.

Окрім того, він акцентував, що підписана у місті Бендері «Бендерська Конституція» була фундаментом розвитку для багатьох держав на той час.

Насамкінець Голова Верховної Ради України подякував за збереження важливих історичних документів й активну роботу щодо їх дослідження.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ ВІЗИТУ НА 2-Й СТОР.

ФАКТ

Інсталяція стоятиме до повернення всіх бранців

На Софійській площі у Києві встановили скульптуру-символ стійкості та мужності українських військовополонених з «Азовсталі». Про це повідомляє Асоціація родин захисників «Азовсталі».

Над створенням інсталяції у вигляді рук полонених, закованих в кайданки, працював скульптор Ян Беспалько в команді митців Наталії Башкатової, Анастасії Семененко, Дениса Петришина та Валентини Ярошук.

За словами авторів, скульптура не лише символізує віру та незламність воїнів, які перебувають у полоні, але також «покликана показати, що світ та Україна докладає всіх зусиль для того, щоб повернути їх додому». Інсталяція стоятиме на площі допоки весь гарнізон «Маріуполь» не повернеться додому в Україну.

Я ВАМ ПИШУ

Що у сумочці підлітка?

На одному з дитячих майданчиків Рівного мимоволі стала свідком спілкування двох підлітків (на вигляд 10—12 років). Вони хвалились один перед одним своїми «покупками»: балончиком з «Тереном» (купив за 30 грн у знайомого однолітка) та шокером, придбаним через Інтернет.

Діти такого віку часто керуються у вчинках емоціями, а не розумом. Тож можуть використати ці «покупки» на шкоду. Носіння таких предметів, переконана, навіть у війну дітьми неприпустиме.

У мене запитання: куди дивляться батьки цих підлітків? Адже відповідальності за вчинки та виховання неповнолітніх із них ніхто не знімав.

Любов ДАНИУК.

Рівне.

Підпишіться на наші Facebook:
<https://www.facebook.com/GolosUkraine>
Telegram-канал:
<https://t.me/GolosUkraine>
Twitter:
https://twitter.com/Golos_Ukraine
аби отримувати інформацію про події в Україні та світі виключно з достовірних джерел.

КОРОТКО

■ Закарпаття «утримує першість» за вартістю оренди однокімнатних квартир серед областей України. Середня її вартість в області у квітні 2023 року становила 13123 гривні, йдеться на сайті Держстату. За його даними, ціна оренди на Закарпатті зросла на понад 50% з грудня 2022 року. Тоді винаймання однокімнатної квартири в середньому коштувало 8706 гривень, інформує наш власкор Василь НИТКА.

■ На Полтавщині цьогоріч від платників податків до держбюджету надійшло 320,2 млн грн військового збору. Ця сума на 24,3% перевищує обсяг надходжень за такий період торік, повідомляє наш власкор Василь НЕІЖМАК.

Аграрний сектор через війну зазнав 40,2 мільярда доларів збитку— KSE Agrocenter

Україна продемонструвала не лише швидкість, а і якість у виконанні семи рекомендацій Єврокомісії

Про це Голова Верховної Ради України наголосив під час зустрічі з Міністеркою Королівства Швеція у справах Європейського Союзу Джессікою Розуолл.

Руслан Стефанчук зауважив, що на шляху до Євросоюзу Україні важлива підтримка: «Зараз ми проводимо фінальні дискусії з експертами Єврокомісії, Ради Європи та Венеційської комісії щодо вдосконалення українського законодавства».

Він запевнив Міністерку Швеції у справах ЄС, що Україна налаштована виконати всі рекомендації Європейської комісії. Зокрема, Парламент України визначив адаптацію законодавства України до положень права ЄС одним зі своїх головних завдань.

«На саміті Україна—ЄС у лютому цього року Європейська комісія передала Аналітичну доповідь про відповідність українського законодавства acquis», — зазначив Руслан Стефанчук, додавши, що триває селф-скринінг відповідності українського законодавства праву ЄС, після чого буде підготовлено Національну програму адаптації acquis.

Також Спікер Парламенту України акцентував, що крім євроінтеграції, надважливим питанням є завершення цієї війни шляхом Перемоги України. «Для нас є критично важливою допомога Швеції й усіх на-

ших партнерів на цьому шляху. Очікуємо на продовження військової, фінансової та гуманітарної підтримки, зокрема, передачу новітнього озброєння, що дозволить наблизити нашу Перемогу», — зауважив він, висловивши вдячність за вже надану допомогу.

«Швеція — гарний друг України. Ми робимо все можливе для підтримки України у різних напрямках: гуманітарному, політичному та військовому», — зауважила, зі свого боку, Міністерка Королівства Швеція у справах Європейського Союзу Джессіка Розуолл, додавши, що

підтримка України є найвищим пріоритетом для Швеції.

Також вона зазначила, що Україна здійснила великий прогрес у виконанні рекомендацій для підготовки повноцінного вступу до ЄС: «Дуже важливо, аби Україна виконала реформи, відповідно до семи рекомендацій Єврокомісії. Швеція підтримує вас у цих реформах і підтримуватиме у майбутньому».

«Для нас дуже важливо розпочати перемовини про членство України в Європейському Союзі до кінця цього року», — наголосив насамкінець Голова

Верховної Ради України Руслан Стефанчук.

***

Найважливіше для нас зараз — продовження оборонної підтримки

Про це Голова Верховної Ради України наголосив під час зустрічі з Державним секретарем Міністерства закордонних справ Королівства Швеція Яном Кнутссоном.

Насамперед Руслан Стефанчук зауважив, що нині один із головних меседжів до партнерів та союзників — «прохання надати Україні крила майбутньої Перемоги». Під час зустрічі він акцентував на бойових літаках четвертого покоління й закликав Швецію розглянути можливість передачі Україні винищувачів Gripen. «Україна проводить дуже активну міжнародну політику, щоб об'єднання навколо України стало ще потужнішим — що створило б внутрішній імпульс для Перемоги у цій страшній війні», — повідомив Руслан Стефанчук.

Водночас сторони обговорили шлях України до повноцінного членства України в Європейський Союз, з огляду на головування Швеції у Раді Європейського Союзу.

«Розраховуємо розпочати перемовини про повноцінне членство України до кінця цього року», — зазначив Руслан Стефанчук, поінформовавши Державного секретаря про виконання рекомендацій Єврокомісії для набуття Україною членства в Євросоюзі.

«Розраховую на подальшу ефективну взаємодію зі Швецією у коаліції Core Group задля створення спецтрибуналу щодо злочину агресії проти України», — наголосив Спікер Парламенту України. Він також зауважив, що Україна бачить лише справедливий мир завдяки запропонованій Президентом України Володимиром Зеленським формулі миру.

Також Голова Верховної Ради України під час зустрічі порушив питання відбудови України. «Відбудова України має стати історією успіху всього цивілізованого світу», — наголосив він, закликавши Швецію підтримати Україну й у цьому питанні, визначивши подальші напрями, пов'язані з реконструкцією.

Насамкінець Голова Верховної Ради України висловив вдячність Королівству Швеція за всебічну допомогу та підтримку, яку «Україна відчуває та отримує на всіх рівнях, як безпосередньо від народу, так і керівництва країни».

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Фото: rada.gov.ua

Українська делегація зустрілася із заступником Генерального секретаря НАТО

Українська делегація в межах робочого візиту до Великого Герцогства Люксембург зустрілася із заступником Генерального секретаря НАТО Мірчею Джоане.

Сторони обговорили очікування України від рішень Вільнюського саміту. Насамперед — це питання запрошення України на вступ до Організації Північноатлантичного договору. А також визначення чітких кроків на цьому шляху до вступу та безпекові гарантії.

«Завдяки спільним діям можемо дати відсіч агресії — міжнародна підтримка й допомога та хоробрість українського народу здатні перемогти ворога і забезпечити світову безпеку, що починається нині з України», — наголосив Перший віцеспікер Олександр Корнієнко.

До зустрічі також доєдналися голова Комітету з питань зовнішньої по-

літики та міжнародного співробітництва Олександр Мережко, голова Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу Іванна Климпуш-Цинцадзе, заступник голови Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки, голова Постійної делегації України у Парламентській Асамблеї НАТО Єгор Чернев, заступник голови Комітету з питань економічного розвитку Дмитро Кисилевський, заступниця голови Комітету з питань правоохоронної діяльності Галина Михайлюк, членкиня Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Соломія Бобровська, член Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу Петро Порошенко та член Комітету з питань освіти, науки та інновацій Роман Гришук.

***

У межах робочої поїздки до Люксембурга Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Корнієнко зустрівся з очільницею міста Ліди Полфер.

Перший віцеспікер поінформував про загальну ситуацію, зокрема, щодо наслідків російської агресії — сотні українських міст і сіл повністю або частково зруйновані.

«Важливим напрямом співпраці, спрямованої на відновлення української економіки та пошкодженої інфраструктури, є відбудова обраного міста чи регіону України», — наголосив Олександр Корнієнко, запропонувавши Люксембургу долучитися до цієї ініціативи.

«Окрема важлива тема обговорення — визволен-

ня представників місцевого самоврядування з полону», — зазначив Перший віцеспікер, підкресливши, що маємо зробити все можливе, щоби повернути їх додому та забезпечити відповідальність держави-терориста за ці злочини.

Насамкінець Перший заступник Голови Верховної Ради України подякував за всю допомогу, яку

Люксембург й особисто пані мер надали Україні.

До зустрічі також долучилися голова Комітету з питань зовнішньої політики та міжнародного співробітництва Олександр Мережко та заступник голови Комітету з питань економічного розвитку Дмитро Кисилевський.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Фото: rada.gov.ua

Терористичний режим на міжнародному рівні названо рашизмом

На сесії Парламентської Асамблеї НАТО в Люксембурзі українська делегація домоглася прийняття надзвичайно сильної декларації — злочини росії проти України визнано геноцидом, а терористичний режим у рф вперше на міжнародному рівні названо рашизмом.

Про це повідомив народний депутат, заступник голови парламентського Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки, голова постійної делегації України в ПА НАТО Єгор Чернев.

«Парламентська Асамблея НАТО визнала злочини росії проти України геноцидом, а терористичний режим у рф — рашизмом. Однозначно. Ця надзвичайно сильна декларація матиме далекосяжні політичні наслідки. Крім того, ПА закликала уряди своїх країн відкрито оголосити на саміті у Вільнюсі про те, що Україна стане членом Альянсу і погодити наступні конкретні кроки для вступу України до НАТО», — розповів народний депутат.

За його словами, усі ключові побажання України щодо фінального тексту декларації враховані.

«Це наша дипломатична перемога. Там є і підтримка міжнародного трибуналу, і допомога Україні до перемоги й після неї, і засудження ідеології рашизму, і відновлення територіальної цілісності, і санкції, і репарації, і «план Маршалла», і багато іншого. Ми довго боролися за

такі прямі та чіткі формулювання. Десятки й сотні годин переговорів та консультацій. Через месенджери, у кулуарах, з високих трибун. Фундамент до саміту НАТО у Вільнюсі закладений», — наголосив політик.

За його словами, після того, як парламентарії країн-членів Північноатлантичного альянсу висловили свою позицію, настає час сказати своє слово урядам цих держав.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Лікарське самоврядування отримає підтримку європейських партнерів

Німецька медична асоціація та платформа лікарських палат Східної Європи підтримають розвиток лікарського самоврядування в Україні. Домовленості про це досягнуто делегациєю України на 127-й щорічній зустрічі Німецької медичної асоціації, яка є головним органом самоуправління лікарів Німеччини, в місті Ессен.

Голова Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування Михайло Радущкий, який узяв участь у заході, обговорив із міністром охорони здоров'я та соціальної політики Північного Рейну та Вестфалії Карлом-Йозефом Лаудеманном проведення навчання українських медиків, зокрема й із запровадження лікарського самоврядування.

Михайло Радущкий повідомив, що цьогоріч комітет, за планом, опрацьовуватиме проект закону «Про самоврядування у сфері охорони здоров'я в Україні», який розробив МОЗ. Цей законопроект перебуває на останній стадії

обговорення, і є сподівання, що нинішнього року документ буде внесенено на голосування Верховної Ради.

Всеволод МИНЬКІВ.
На знімку: під час заходу в Німеччині.

«На засіданні ми відчували підтримку України — нашу делегацію члени конгресу зустріли стоячи та аплодисментами, — зазначив Михайло Радущкий. — Підсумком дискусій у залі стали слова голови асоціації Клауса Рейнхарда, що підтримку впровадження лікарського самоврядування асоціація надавала іншим країнам центральної та східної Європи, а тепер — планує допомогати в цьому напрямі Україні».

Учасники української делегації також обговорили з керівником Департаменту міжнародної співпраці Німецької лікарської асоціації Рамоном Парса-Парсі підписання подвійної угоди: міжурядової та міжпарламентської. За словами Радущкого, міжурядова угода не оновлювалася із 2007 року, і новий договір серед іншого має враховувати допомогу Україні в післявоєнному відновленні.

Владислав ЛЕОШКО.
На знімку: під час проведення виїзного засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки і інновацій.

У КОМІТЕТАХ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ

На програму «ЄВідновлення» буде спрямовано 4,4 мільярда гривень

На ремонт пошкодженого внаслідок бойових дій житла громадян за програмою «ЄВідновлення» пропонується спрямувати 4,4 мільярда гривень. Відповідне рішення підтримав Комітет Верховної Ради України з питань бюджету.

«Компенсацію за допомогою електронної послуги «ЄВідновлення» зможуть отримати всі громадяни України, чие житло зазнало пошкодження внаслідок збройної агресії РФ і яке ще не було відремонтовано. Ми вже маємо понад 12,5 тисячі таких заяв. З них 56 відсотків — це квартири та 44 відсотки — приватні будинки», — зазначила голова Комітету з питань бюджету Роксолана Підласа.

За її словами, виплата перших допомог зі спеціального Фонду ліквідації наслідків збройної агресії очікується вже до кінця травня.

Громадяни зможуть використати допомогу від держави виключно для відновлення свого житла власними силами шляхом придбання будівельних матеріалів або замовлення відповідних послуг у спеціалізованих підприємствах. Виділених коштів достатньо для відновлення майже 27 тисяч пошкоджених житлових об'єктів з орієнтовною кількістю мешканців 68655 осіб.

«Водночас у Фонді ліквідації наслідків збройної агресії вже є 62 мільярди гривень. Це означає, що в разі отримання великої кількості заявок уряд спільно з Бюджетним комітетом зможе виділити додаткові кошти для надання цієї допомоги», — зауважила Роксолана Підласа.

Вл. інф.

У КАБІНЕТІ МІНІСТРІВ

Енергетичний штаб розпочав підготовку до наступної зими

Під головуванням Прем'єр-міністра Дениса Шмигала відбулося засідання Антикризисово енергетичного штабу щодо підготовки до осінньо-зимового періоду 2023—2024 років.

Глова уряду та члени штабу заслушали інформацію про стан підготовки до наступного опалювального сезону підприємств паливно-енергетичного комплексу, енергогенеруючих компаній та житлово-комунального господарства. Зокрема, визначено, що на початок наступного осінньо-зимового періоду запас газу у сховищах має становити понад 14 мільярдів кубометрів.

«Готуємося до опалювального сезону вже зараз. Наша стратегічна мета — мінімізувати імпорт газу в Україну за рахунок збільшення власного газовидобутку. Розвиток внутрішньої біржової торгівлі газом також є невід'ємною складовою збереження інвестиційної привабливості цієї сфери», — зазначив Д. Шмигаль.

Учасники засідання також обговорили ситуацію в галузі електроенергетики та можливість збільшення експорту-імпорту електроенергії з Європейським Союзом.

Крім того, члени Антикризисово енергетичного штабу погодили план відновлення до початку опалювального сезону 1710 МВт генеруючих потужностей. З цією метою планується залучити від Енергетичного співтовариства 200 мільйонів євро грантових коштів.

«Системно ставимо на контроль Мініфраструктури відновлення ТЕЦ і котельень, а також тих ТЕС, які виконують функцію теплопостачальних організацій в окремих містах. Міненерго та Мініфраструктури також дано завдання забезпечити роботу із захисту від російських дронів і ракет генеруючих потужностей та систем розподілу», — сказав прем'єр.

Вл. інф.

Реформа дошкільної освіти вимагатиме нових підходів

Інвестиція в ранній розвиток дитини є найкращою з можливих у державі, а облаштування закладів дошкільної освіти та їх будівництво мають базуватися на сучасних стандартах, забезпечених відповідною законодавчою базою. Про це йшлося під час круглого столу за темою «Сучасний заклад дошкільної освіти: Лідерство. Діджиталізація. Майбутній капітал (на прикладі гірського регіону)», що відбувся на Івано-Франківщині в рамках виїзного засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки і інновацій.

«У Верховній Раді вперше за часи незалежності ми говоримо не тільки про дошкільну освіту, а й про ранній розвиток юних громадян України. Від початку розвитку та до того моменту, як дитина піде до школи», — зазначив голова Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій Сергій Бабака, на думку якого реформа дошкільної освіти вимагатиме нових підходів до облаштування закладів для малечі та їх будівництво за новими стандартами.

Голова комітету нагадав, що парламент уже підтримав у першому

читанні проект закону «Про дошкільну освіту» (№ 8030), що має докорінно змінити підходи та систему набуття дошкільної освіти.

Автор цієї законодавчої ініціативи, голова підкомітету з питань раннього розвитку та дошкільної освіти профільного Комітету Верховної Ради Володимир Воронов у свою чергу наголосив, що Україні вже давно потрібно реформувати дошкільну освіту. «Тому ми пропонуємо чітко визначити форми її здобуття, формат дитячих садочків, педагогічну підтримку батьків та ще низку важливих змін. Упевнений,

їх відчують усі учасники процесу: і педагоги, і батьки», — зазначив він.

Учасники круглого столу особливу увагу звернули саме на розвиток гірських регіонів, адже часто там взагалі немає закладів для дошкільнят, тож діти позбавлені можливості належним чином готуватися до першого класу.

Про важливість цього питання також говорили міністр освіти та науки Оксен Лісовий, заступник керівника Офісу Президента України Олександр Дніпров, голова Івано-Франківської обласної державної адміністрації Світлана Онищук, ректори університетів, керівники територіальних громад області та експерти.

Звертаючись у режимі онлайн до учасників круглого столу, Оксен Лісовий пообіцяв підтримку з боку виконавчої влади всіх законодавчих ініціатив, спрямованих на розвиток дошкільної освіти. «Доступ

і безпека сьогодні є пріоритетом, над яким ми працюємо. Це розвиток громад, це відновлення країни, це повернення наших людей, які за кордоном. Я вірю, що цифровізація, яка є надзвичайно важливою, сприятиме ефективному управлінню дошкільної освіти. Наше завдання — це розробка інструментів, скерованих на покращення якості всіх процесів дошкільної освіти. Дякую за вашу активність, ініціативу, самовідданість у своїй сфері. Ми спільними зусиллями повинні напрацьовувати ефективну модель, яка допоможе у розвитку особистості та дасть можливість батькам повноцінно працювати і брати участь і відбудові країни», — зазначив міністр.

У рамках круглого столу також було презентовано архітектурно-дизайнерський проект сучасного дитячого садочка, який побудують у селі Яблуниця Полянницької територіальної громади.

Під час відвідання Яблуниці парламентарі оглянули виділену місцеву владою земельну ділянку та ознайомилися

з проектом будівництва надсучасного комунального дитячого дошкільного закладу, який, за словами Сергія Бабака, має бути зведений упродовж року. Ідея цього проекту належить голові підкомітету з питань раннього розвитку та дошкільної освіти Володимирі Воронову.

У рамках робочої поїздки на Івано-Франківщину народні депутати також відвідали недобудований Міжнародний центр зустрічі студентської молоді України та Республіки Польща.

«Ми декілька років вкладали кошти державного бюджету (майже чотири мільйони євро) у зведення центру, який має стати місцем зустрічі молодіжних лідерів України та Європи, — зауважив Сергій Бабака.

— На жаль, останню чергу будівництва вже два роки не можемо дофінансувати через брак грошей у зв'язку з великою війною. Ведемо перемовини з польськими партнерами про донорську допомогу. Сподіваюся, зможемо домовитись і завершити роботу».

На завершення візиту голова комітету обговорив з очільницею Івано-Франківської області Світлою Онищук нагальні питання освітньої сфери в області, облаштування укриттів через виділену з держбюджету субвенцію, закупівлі шкільних автобусів, реконструкції доріг для підвезення дітей, повернення дітей до офлайн-навчання, забезпечення Інтернетом і зв'язком закладів освіти, трансформації мережі закладів загальної середньої освіти.

«Попри війну парламент працює не тільки на збереження, а й на розвиток освіти», — наголосив Сергій Бабака.

Владислав ЛЕОШКО.

На знімку: під час проведення виїзного засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки і інновацій.

Фото прес-служби Апарату Верховної Ради України.

На початок наступного осінньо-зимового періоду запас газу у сховищах має становити понад 14 мільярдів кубометрів

Віцепрезидент Єврокомісії Валдіс Домбровскіс повідомив про виплату Україні чергового траншу макрофінансової допомоги. «Сьогодні ми надаємо Україні 4-й платіж у межах MFA+ обсягом 1,5 млрд євро. Ця регулярна підтримка ЄС допомагає Україні задовольнити фінансові потреби, як от виплати зарплат, пенсій, ремонт критичної інфраструктури», — повідомив Домбровскіс у Твіттері

Карпатські області стають тиловою базою для повоєнного відновлення

«Такої думки всі наші закордонні партнери включно з керівництвом Єврокомісії», — стверджує представник МЗС України в місті Ужгороді Іван ЛУКАЧУК (на знімку).

Допомога наших сусідів не припиняється

— Іване Миколайовичу, насамперед прошу коротко пояснити читачам, яка місія покладається на очолюване вами представництво, що розташоване в найзахіднішому обласному центрі України?

— Основне завдання — забезпечити реалізацію державними органами, розташованими в межах округу представництва, єдиного зовнішньополітичного курсу України, дотримання місцевими держорганами виконання міжнародних договорів України, надання їм відповідної консультативної, методичної та інформаційної підтримки і роз'яснень.

Також здійснюємо комунікацію з акредитованими іноземними консульськими установами і на постійній основі проводимо прийом громадян з певного кола питань. Зокрема, витребування та легалізації/апостилювання документів.

— Усередині України діють три представництва МЗС, місія яких — сприяти органам державної влади в регіонах належно здійснювати політику уряду в сфері зовнішніх зв'язків. На що за умов війни робиться пріоритетний наголос?

— Представництва МЗС на території України входять до системи органів дипломатичної служби і утворюються в областях, де діють, іноземні консульські установи чи представництва міжнародних організацій, а це — прикордонні регіони. На сьогодні, окрім представництва в Ужгороді, повноваження якого поширюється на три західні області України (Закарпатську, Івано-Франківську та Чернівецьку), діють також представництва у Львові та Одесі.

Розширення міжнародних зв'язків та інтенсифікація трансграничного співробітництва місцевими органами влади є вагомим компонентом зовнішньої політики України, а особливо в умовах повномасштабної кримінальної агресії і величезних завдань з подолання варварських її наслідків шляхом залучення на регіональному рівні міжнародної гуманітарної та фінансової допомоги, реалізації трансграничних проєктів, а в першу чергу тих, які лежать на поверхні роками.

— Отже, дипломатичний округ представництва МЗС в Ужгороді охоплює три області на кордоні з чотирма країнами Євросоюзу і Молдовою. Війна не могла істотно не змінити відносини з цими нашими сусідами...

— Так. Це зумовлено географічним розташуванням регіонів — на державному кордоні України з чотирма країнами Європейського Союзу і НАТО, а також з Молдовою. Саме до цих країн спостерігався найбільший потік громадян України, які були вимушені евакуюватися від московських варварських обстрілів сходю та півдня України. І наші сусіди прийняли всіх, забезпечивши першою необхідною допомогою.

А за умов припинення судноплавства і авіасполучення саме з цих країн або через ці країни надходили основні обсяги гуманітарної допомоги: пальне, генератори — й усе необхідне як для забезпечення життєдіяльності держави в умовах повномасштабної війни, так і для відсічі агресору. Допомога з боку наших сусідів не припиняється і досі. За це Україна і українці щиро вдячні.

— Ви комунікуєте з генеральними консульствами і консульствами Словаччини, Угорщини і Румунії... Якщо трошки відійти од мови дипломатичної: консули яких держав найбільш активні за час агресії у сприянні надання гуманітарної допомоги Україні, а тепер у перевезенні вітчизняного збіжжя за кордон?

— Так, звісно. Ми підтримуємо робочі контакти з керівництвом і персоналом іноземних консульських установ, які функціонують на території округу представництва. А це й Генконсульство Румунії в Чернівцях, і консульство Румунії в селищі Солотвино, й Генконсульство Угорщини в Ужгороді, й консульство Угорщини в Берегові, а також Генконсульство Словацької Республіки в Ужгороді. Попри це ми налагодили контакти також із Генконсульством Республіки Польща у Львові.

Незалежно від мови дипломатії, треба визнати, що всі, без винятку, іноземні консульські установи з перших годин повномасштабного російського вторгнення працювали разом з місцевими органами влади для забезпечення і пропуску вимушено переміщених осіб через кордон, і вантажів гуманітарної допомоги в Україну. За свід-

ІЗ ДОСЬЄ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Іван Лукачук народився 14 травня 1970 р. у селі Луг Рахівського району на Закарпатті. 1993 року закінчив Львівський політехнічний інститут (інженер-будівельник), 1997-го — Українську академію державного управління при Президенті України (магістр державного управління), 2020-го — Львівський національний університет ім. Івана Франка (міжнародні економічні відносини). На державній службі з осені 1994 року, в системі МЗС України з літа 1998-го — на різних посадах у центральному апараті та в закордонних дипустановах. Працював радником Посольства України в Угорщині. Володіє англійською і угорською мовами. Одружений, виховує доньку (2003 р. н.).

ченнями наших місцевих органів, керівники і дипломати консульських установ у перші дні російського вторгнення навіть ночували в пунктах пропуску.

Представництво МЗС зі свого боку координувало дії як з підрозділами МЗС і закордонними дипустановами України, так і з місцевими органами влади щодо надання допомоги нашим громадянам та іноземцям при перетині кордону, а також іноземним диппредставництвам у забезпеченні їх роботи.

Пункти пропуску стали об'єктами критичної інфраструктури

— Про роль і розвиток, зокрема, трансграничного співпраці між суміжними регіонами держав-сусідів і українськими областями хотілося б почути окремо...

— Прикордонні регіони України — Закарпатська, Івано-Франківська та Чернівецька області — володіють неабиякою інвестиційною привабливістю та перспективами розвитку, зокрема і в умовах воєнного стану. Адже вже зараз перетворюються на тилову базу для подальшого повоєнного відновлення України. Це підтверджують всі наші закордонні партнери включно з керівництвом Єврокомісії.

Наприклад, торік ми спостерігали, що попри певні обмеження, пов'язані з введенням в Україні воєнного стану, залишалася досить активною діяльність цих регіонів у сфері розвитку міжнародних відносин та зовнішньоекономічної співпраці. Відбувалися активні контакти із суб'єктами іноземних держав та заходи міжнародного характеру, важливі для України у протидії аг-

ресії рф, а значимість окремих із них навіть істотно зростає.

Досить активною і успішною є робота місцевих органів влади, спрямована на мінімізацію певного дисбалансу в розвитку трансграничного співробітництва. Зокрема, йдеться про активізацію співробітництва і партнерських відносин із прикордонними регіонами Румунії та Словаччини, а також Польщі. Водночас триває активне налагодження співробітництва західних регіонів України з Австрією, Німеччиною та Чехією.

— Нинішня війна показала, яке величезне значення мають пункти пропуску на західних кордонах. Тож як би ви коротко охарактеризували оновлення, до прикладу, діючих КПП у межах Закарпатської області та розбудову в перспективі нових?

— В умовах повномасштабної російської агресії пункти пропуску через державний кордон України з нашими партнерами — країнами ЄС і НАТО — без перебільшення стали об'єктами критичної інфраструктури. І йдеться не тільки про перетин кордону нашіми громадянами, а насамперед про вантажні перевезення: перетин кордону продукцією українських виробників і забезпечення нашого критичного експорту/імпорту в умовах блокади кремлем українських морських портів. А розвиток прикордонної інфраструктури є основною умовою для активізації трансграничного співробітництва та міжрегіональних зв'язків українських областей Карпатського регіону. І насамперед це стосується Закарпатської області, яка вже є воротами України до чотирьох країн ЄС, а також до балканських держав.

Попри досить розвинену інфраструктуру пунктів пропуску, зокрема з Угорщиною (сім пунктів пропуску на 120-кілометровій ділянці кордону) та зі Словаччиною (на 100 км відрізьку кордону діє п'ять пунктів пропуску, два з яких залізничні, а один пішохідний), є значний потенціал для подальшого розвитку інфраструктури і з іншими країнами ЄС. Насамперед з Румунією. Адже на більш ніж 200 км кордону в межах Закарпаття діють лише чотири пункти пропуску, з яких два залізничні, котрі десятки років не працювали (загалом на кордоні України з Румунією є всього сім сухопутних ПП (три — автомобільні та чотири — залізничні) та чотири — для водних видів транспорту), а також і з Польщею, з якою в межах Закарпаття немає жодного ПП, хоча така можливість є. Мова — про можливість відкриття КПП «Лубня—Волосате».

Надзвичайно важливим трансграничним інфраструктурним проєктом для розвитку регіонів стане повноцінне відновлення руху залізничною колеєю через українсько-румунський кордон «Тереса — Кимпунг-ла-Тіса» та «Ділове — Валя Вишеулуй», що дасть можливість з'єднати обласні центри Закарпаття, Івано-Франківщини і Буковини через регіональний центр румунської Мараморошини — повітовий центр Сігет-Марамороський. З початком руху в січні цього року міжнародного потяга Рахів (Україна) — Валя Вишеулуй (Румунія) було зроблено перший важливий крок. Ми продемонстрували, що попри російську навалу, здатні реалізовувати амбітні інфраструктурні проєкти міжнародного масштабу.

Не забуваймо, що пункти пропуску на рубежах України з державами ЄС — це євроінтеграційні проєкти, які не лише полегшують перетин державного кордону для українських громадян і виробників, а й відкривають можливість для з'єднання європейських транспортних магістралей (автомобільних і залізничних) із системою шляхів сполучення України.

Відкриття нових КПП і зміни статусу наявних

— Мабуть, нині чи не найбільша увага приділяється перетину кордону вантажівками, які везуть до Європи і далі товари вітчизняного експорту, а у зворотному напрямку — потрібний нам крам та різні засоби...

— Так, на жаль, ми — свідки кілометрових черг вантажівок перед КПП. Це — наслідок перенаправлення вантажопотоку на сухопутні ПП через блокування російським агресором українських морських портів. По-друге, ми зіткнулися з неготовністю інфраструктури наземних пунктів пропуску до такого різкого збільшення вантажопотоку.

Тож зараз МЗС і закордонні дипломатичні установи проводять комунікацію з нашими партнерами в сусідніх країнах з просування пропозицій щодо відкриття нових пунктів пропуску та зміни статусу наявних. Мета — запровадження на них вантажного руху, аби хоча б частково зменшити черги. Торік у листопаді та в лютому нинішнього

року в Чернівецькій області на кордоні з Румунією відкрили нові пункти пропуску «Краснольський» і «Дяківці».

Докладаємо зусиль для завершення переговорів щодо відкриття автомобільного пункту пропуску (без обмеження ваги транспорту) «Біла Церква — Сігету-Мармацей» з будівництвом мостового переходу через річку Тису на українсько-румунському кордоні.

Є надії на зрушення з мертвої точки і переговорного процесу з угорською стороною, результатом якого має стати запровадження вантажного руху для порожніх вантажівок у пункті пропуску «Лужанка—Берегшурань» і відкриття нового пункту пропуску для пасажирського руху «Велика Паладь — Надь Годош».

Водночас слід розуміти, що переговори про відкриття нових і зміну статусу наявних пунктів пропуску передбачає міжвідомче узгодження з усіма причетними органами влади та місцевого самоврядування як з українського боку, так і з боку закордонних партнерів, що є далеко не простим і не швидким процесом. Бо, окрім очевидних фінансових витрат, потрібно узгодити цілу низку питань: від спроможності чи розрахункової завантаженості прикордонної транспортної мережі — до впливу на довкілля прилеглих територій.

Тож, на нашу думку, доцільним вбачається будівництво пунктів пропуску для всіх видів руху без обмеження ваги транспортних засобів у вже передбачених міжурядовими угодами точках перетину кордону автомагістралями. Зокрема, в рамках П'ятого пан'європейського транспортного коридору. Це вже не потребує додаткового міжнародного переговорного процесу, а узгодження технічних деталей для їх спорудження разом з під'їзними ділянками автомагістралей може розпочинатися просто зараз.

Представництво готове сприяти причетним органам влади України в просуванні таких проєктів та отриманні фінансової підтримки з боку іноземних партнерів, зокрема інституції ЄС. Там запевняють, що готові, навіть в умовах воєнного стану ще до нашої перемоги над ворогом, розглянути масштабні інфраструктурні проєкти загальнонаціонального значення на предмет фінансування з фондів ЄС, зарезервованих на повоєнну відбудову України.

— Чи логічно дійшли до того, що чистачів «Голосу України» цікавить найбільше: продовження автомагістралей П'ятого пан'європейського транспортного коридору територією України, зокрема, зі словацького боку — D1 і угорського — M3. Тим паче зараз, коли український уряд веде предметну розмову про відбудову України після завершення війни і Перемоги?

— Відповідь на це питання не належить до компетенції представництва МЗС України. Але ви правильно міркуєте: зведення пунктів пропуску в точках перетину кордону європейськими автомагістралями одночасно розв'яже проблеми швидшої доставки товарів критичного експорту і зменшить черги вантажівок.

Вочевидь ці пункти пропуску будуть нам вкрай необхідні під час відбудови нашої держави після Перемоги над ворогом. І потрібно вже готуватися, створюючи всі умови для максимально швидкого перетину кордону і доставки вантажів углуб України. Як я вже казав, договірно-правова база для відкриття ПП у рамках П'ятого пан'європейського транспортного коридору і зі словацькою, і з угорською сторонами вже готова багато років.

Зі Словаччиною йдеться про пункти пропуску в точках перетину кордону автомагістраллю D1: «Сторожниця — Загор» і «Соломоново — Чіерна», а також з Угорщиною — в точці перетину кордону автобаном M3: КПП «Дийда — Берегдароць» та магістраллю M34: «Загонь — Чоп» із будівництвом у перспективі нового мосту через річку Тису.

Проєкти з розвитку прикордонної інфраструктури з країнами ЄС та магістралей під'їзних шляхів до них можуть розглядатися як євроінтеграційні проєкти загальнодержавного і міжнародного значення, реалізація котрих стане запорукою залучення в зазначені прикордонні регіони як зовнішніх, так і внутрішніх інвестицій та створення надійної основи для розвитку традиційних та нових видів місцевої економіки, сфери послуг і туризму, а також слугуватиме базою для повоєнної відбудови України.

— Як відчуваєте: не втомилися наші сусіди продовжувати допомагати Україні?

— Не тільки не бачу якоїсь втоми, а навпаки — готовність нам допомагати ще більше, зокрема і співфінансувати, аби разом реалізовували великі інфраструктурні проєкти.

Віт розмову Василь НИТКА.

Ужгород.

Фото автора.

Дмитро Кулеба здійснив перший візит до Марокко

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Марокко підтримує суверенітет і територіальну цілісність України. Марокканська студентська спільнота є однією з найбільших іноземних спільнот в Україні. Українська пшениця є однією з традиційних складових марокканського хліба. Сьогодні ми відкрили двері, які ведуть до нових можливостей для наших держав, бізнесу та громадян», — наголосив Дмитро Кулеба.

Глава МЗС детально розповів марокканському колезі про ситуацію на фронті. Дипломати приділили особливу ретельну увагу Формулі миру Президента Володимира Зеленського задля встановлення справедливого та довготривалого миру. Міністр наголосив, що війна приносить небезпеку нестабільності, яку особливо гостро відчують в країнах Африки: «Запрошую Марокко приєднатися до втілення української Формули миру. Це буде справжній внесок на мир не лише в Україні, а й на Африканському континенті».

Глави МЗС України та Марокко (на знімку) обговорили продовольчу без-

пеку в Африці. Вони констатували необхідність подальшої безперешкодної роботи Чорноморської зернової ініціативи, яка відіграє важливу роль в постачанні продовольства на глобальні ринки. У цьому контексті марокканська сторона представила можливість Марокко як воріт до Африки.

Дмитро Кулеба та Нассер Буріта домовилися провести переговори України та Марокко щодо спрощення торгівлі, щоб визначити перспективні напрями економічної взаємодії, збільшити обсяги торгівлі та поживати прями контакти бізнесу, а також переговори щодо спрощення візового режиму.

За підсумками переговорів міністри підписали меморандум про співпрацю між Дипломатичною академією України імені Геннадія Удовенка при МЗС та Марокканською дипломатичною академією при МЗС Марокко. Міністр Буріта підтвердив намір Марокко відновити роботу посольства в Києві.

Фото з сайту МЗС України.

Зневага до пам'яті, або Повторно репресовані

Своє безсилля на фронті в Україні та на дипломатичних фронтах Москва виміщає на розміщених на її території місцях пам'яті, важливих для тих країн, які після 24 лютого 2022 року незмінно допомагають Києву.

Найвизніший приклад — населений пункт Півовариха під Іркутськом, де на місці поховання жертв масових репресій 1930-х років росіяни знесли польський пам'ятник (у формі символічної нагробної плити) і литовський семиметровий дерев'яний хрест у «Меморіалі жертвам політичних репресій». Місцева влада пояснила це «проведенням благоустрою» та тим, що «пам'ятники було встановлено незаконно».

За даними місцевих активістів-правозахисників, знесення цих пам'ят-

ників люди, які їх «викорчовували» з використанням спецтехніки та крана, пояснили тим, що вони нібито заважали прокладенню доріжок до іншого пам'ятника — у формі кубічної авторства російських скульпторів. Згодом у місцевому муніципалітеті додали, що в рамках «відновлення робіт з благоустрою» (до слова, масштабна реконструкція проводилась тут у 2020–2021 роках) навколо нього «постане майданчик для відвідувачів, газони, нові насадження та малі архітектурні форми, освітлення й відоспостереження».

Пам'ятники, що зникли, були встановлені на меморіалі у 2015 році: литовський хрест — за підтримки Іркутського обласного відділення Російської асоціації жертв політичних репре-

сій, литовського національно-культурного центру «Швітуріс» та Ушаковського муніципального утворення, польської — у формі нагробної плити — Польською культурною автономією «Ланка» та польським консульством в Іркутську. Обидва були серед інших знаків пам'яті, встановлених для вшанування жертв терору різних національностей та віросповідань, зокрема символічної менори, що вшановує пам'ять євреїв, та православних христів.

Сам Меморіальний комплекс у Півоварихі постав 1992 року, через три роки після того, як тут було знайдено перші масові поховання репресованих сталінським режимом людей. У другий половині 1990-х комплекс отримав статус

культурної спадщини. Ця земельна ділянка з 1937 року перебувала у віданні НКВС, тут масово ховали розстріляних. Точна площа поховань невідома. За даними істориків, у цьому місці можуть бути останки 13–15 тисяч закатованих. Вдалося встановити, що серед загиблих тут — 31 литовець та 549 поляків.

У нотах протесту МЗС Литви та Посольства Польщі в РФ висловлено рішучий протест з приводу «незаконного знесення пам'ятників» та названо його «профанцією історичної правди і пам'яті жертв тоталітарного режиму». Посол Польщі у Росії зауважив, що «не розуміє, як можна було прибрати хрест, який є символом християнства».

У нотах було зазначено, що власники пам'ятників не були повідомле-

ні про плани росіян і не знають, де ці об'єкти, у відповідь на це служба з питань охорони об'єктів культурної спадщини Іркутської області повідомила на своєму сайті, що вони «демонтовані тимчасово» та «передані на зберігання».

Таке зникнення меморіальних об'єктів не поодинокі. Децю раніше схожу «спецоперацію» російські варвари провели, зокрема, у Пермському краї, де було зруйновано пам'ятник полякам і литовцям, жертвам радянської депортації, встановлений у 2016-му на кладовищі колишнього спец-поселення Галашор, яке існувало в 1939–1970 роках. У селі Центральний Хазан Зімінського району Іркутської області суд ухвалив заочне рішення про демонтаж з цвинтаря встановленої у 2019 році плити з прізвиськами 107 литовців, які були тут закатовані...

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.

Ляпас режиму

22 травня бійці добровольчих підрозділів «Російський добровільний корпус» і легіону «Свобода Росії» захопили КПП «Грайворон» і увійшли на територію Белгородської області. Це були росіяни, які з 2014-го воюють з путінським фашистським режимом на боці ЗСУ.

В опублікованому зверненні вони заявили: «Жителі Росії! Ми такі ж росіяни, як і ви. Нас відірвав лише те, що ми не хотіли більше виправдовувати дії злочинців при владі та взяти зброю, щоб відстояти вашу та нашу свободу. Але сьогодні всім прийшов час взяти відповідальність за своє майбутнє. Диктатурі кремля час покласти край». Російські добровольці наголосили, що вони повертаються до дому і визнають від злочинної влади населені пункти Белгородщини, а потім всю росію.

Першими новину, яка викликала шок у росіян, поширили телеграм-канали. Приблизно об одинадцятій годині з'явилася повідомлення про бої із застосуванням важкої техніки. Проросійський «Рыбарь» найбільше налякав росіян, повідомивши, що з боку КПП «Грайворон» до росії увірвалися два танки, бойова машина піхоти та дев'ять бронемашин.

Події розвивалися досить стрімко. Російські добровольці повністю визволили н. п. Козинка та Гора-Поділ і розпочали штурм райцентру Грайворон, не зустрівши серйозного опору силових структур. З оприлюдненої інформації створювалося враження, що російський кордон — це решето, через яке в країну може зайти будь-хто. Невелика група бійців (ЗМІ називали кількість від 80 до 100 осіб) без серйозного опору дійшла до Грайворона. Перед тим захопивши Будинок культури у селі Гора-Поділ.

Російські ЗМІ писали, що Белгородську область атакувала «українська диверсійно-розвідувальна група», яку намагались зупинити артилерійським вогнем та авіаударами. Населені пункти були охоплені паникою. По радіо поширювали інформацію про негайну евакуацію із зони бойових дій.

На території Белгородської області відбувалася повноцінна бойова операція, бо диверсійні групи з танками і бронемашинами в розвідку не ходять.

Під вечір російська влада оголосила про проведення «антитерористичної операції». Це вперше в РФ з 2009-го режим антитерористичної операції було введе-

но на території цілої області.

Протягом доби кремль не дав жодного конкретного пояснення про події на Белгородщині, лише натякнули, що це намагання відволікти увагу від Бахмута. А міністерство оборони РФ нездатність захистити кордон пояснило тим, що «диверсантів заманили в пастку», давши їм дійти аж до районного центру, що викликало наслідки увагу від Бахмута. А міністерство оборони РФ нездатність захистити кордон пояснило тим, що «диверсантів заманили в пастку», давши їм дійти аж до районного центру, що викликало наслідки увагу від Бахмута.

Очевидно, російські добровольці, які воюють на боці ЗСУ, провели наймасштабнішу за час війни операцію на території росії, яка супроводжувалася потужною інформаційною підтримкою. Бої тривали аж до вечора, доки всю техніку не відвели.

Ці події продемонстрували слабкість регулярних частин та силових відомств. Якщо у прифронтовій зоні кордон можна здолати силами взводів, що тоді говорити про десятки тисяч кілометрів кордонів в інших регіонах.

Рейд на Белгородщину насамперед продемонстрував, що влада не здатна захистити мир і спокій російського населення, яке змушене було покинути прикордонні

райони. Евакуацію не оголошували, але люди в паніці, як заявив губернатор області в'ячеслав гладков, самі залишали населені пункти.

Військовий експерт Юрій Федоров у коментарі «Агентству» назвав ці події «ляпасом владі і особисто путіну», який як президент відповідає за безпеку країни.

Як заявили російські добровольці, метою операції була демонстрація того, що росіяни — вільні люди і можуть зі зброєю в руках боротися з путінським режимом. «Російський добровольчий корпус» намагався створити на кордоні з РФ «демилітаризовану зону, звідки російські війська не зможуть обстрілювати Україну... надалі рухаємось до визволення всієї росії від путінського диктату та припинення злочинної війни».

«Події у Белгородській області та інших прикордонних територіях — наслідок повномасштабного вторгнення й агресивної політики росії проти України. Так, відповідальність за ці події взяли на себе громадяни РФ, а саме — сили «Російського добровольчого корпусу» та легіону «Свобода Росії».

Я думаю, що ми всі тільки можемо вітати рішучі дії опозиційно налаштованих громадян росії, які готові до збройної боротьби зі злочинним режимом путіна», — прокоментував представник

Головного управління розвідки Міністерства оборони України Андрій Юсов. За його інформацією, росіяни під час рейду добровольців змушені були терміново евакуйовувати сховище ядерних боеприпасів з режимного об'єкта «Белгород-22» неподалік Грайворона.

Представник Державного департаменту США Метью Міллер події в Белгородській області прокоментував так: «Ми чітко прояснили українцям, що ми не даємо можливість і не заохочуємо атаки за межами українських кордонів. Проте я вважаю, важливо світу нагадати, що це РФ розпочала цю війну. РФ продовжує нападати на цивільних — цільтесь в школи на лікарні, цивільну інфраструктуру. Україна має право вирішувати, як вона хоче проводити свої військові операції. Але агресором у цій війні є росія».

23 травня російські добровольці, за інформацією легіону «Свобода Росії», все ще перебували у Белгородській області й просувався далі. Глава регіону в'ячеслав гладков просив населення не повертатися додому, доки в Грайворонському районі триває «антитерористична операція» за участю військових частин та силових відомств.

Богдан КУШНІР.

ПЛАНЕТА

ЮНЕСКО продовжило надання допомоги нашій країні

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Зазначений документ містить актуальну інформацію про надану Україні екстрену допомогу з боку ЮНЕСКО та охоплює період з жовтня 2022 року по 31 березня 2023-го. Очікується, що загальна сума подальшої допомоги сягатиме 120 млн дол. та буде мобілізована до кінця 2024 року.

Зокрема Одрі Азуле навела шоковую статистику, яка наочно демонструє завдані війною збитки, наприклад, сектору культури — 15,2 млрд дол., сектору освіти — 4,4 млрд дол. США. Також у плані передбачено суми, необхідні для відновлення галузей. Завдяки реалізації згаданої програми допомоги ЮНЕСКО вже мобілізувало значні ресурси для допомоги Україні — у грошовій та натуральній формі на суму 30,5 млн дол. США. Проте потреби на відновлення та реконструкцію України залишаються значно більшими за вже отриману підтримку.

Також у доповіді подається інформація про фіксування на супутникових знімках активності на території та в буферній зоні об'єкта Світової спадщини ЮНЕСКО в Криму — Стародавнього міста Херсонес Таврійський та його хори — зокрема будівництво тимчасових споруд і порушення ґрунту. Супутникові знімки зафіксували й активність на інших об'єктах зі списку Світової спадщини ЮНЕСКО: комплексі пам'яток Суздацької фортеці та Бахчисарайського палацу кримських ханів.

Дорогою до Брюсселя — зустріч у Відні

«За дорученням керівництва країни разом із командою Палати регіонів Конгресу місцевих та регіональних влад прямуємо до Брюсселя для представлення наших областей на комунікаційних майданчиках Євроосоюзу». Про це у Фейсбуці повідомив голова Закарпатської ОВА Віктор Микита. Варто наголосити, що очільник Закарпаття також обіймає посаду голови Палати регіонів Конгресу місцевих та регіональних влад при Президентіві України.

У межах візиту — зустрічі з іноземними партнерами в Комітеті регіонів ЄС, участь в обговоренні питань налагодження співпраці між регіонами України і країн Європейського Союзу, зустріч з представниками бізнесу, українською громадою та багато інших важливих питань.

Віктор Микита повідомив про прагнення, щоб міжнародне партнерство наших регіонів сприяло розвитку громад і територій, зміцнювало проукраїнську коаліцію й допомагало нам перемогти ворога. Перша зупинка на шляху до Брюсселя — парламент Австрії, де разом із Надзвичайним і Повноважним Послом України в Австрійській Республіці Василем Химинцем провели заплановану зустріч із депутатами різних партій Національної ради.

На порядку денному — питання підтримки України, розвиток міжрегіонального співробітництва, гуманітарне розмінування та багато іншого.

Віктор Микита подякував представникам австрійського парламенту Роберту Лаймеру і Штеффі Кріспер за всебічну допомогу й міцну проукраїнську позицію на міжнародних майданчиках.

Як зазначив очільник області, вперше в історії наших країн розвивається міжрегіональне співробітництво, яке було започатковане в умовах воєнного стану. Ця комунікація трансформувалася в справжній дружні зв'язки й у перспективі стане запорукою процвітання наших громад.

«Для нас важливо розширити межі цієї роботи та об'єднати регіони України й федеральні землі Австрії угодами про співробітництво і партнерство», — пише голова ОВА. — Надважливе питання — це гуманітарне розмінування, і тут потрібна допомога всієї міжнародної спільноти. Під час зустрічі обговорили можливість співпраці. Австрія виробляє сучасні засоби для розмінування, які нині критично необхідні на деокупованих територіях. Тож сподіваємося на позитивне рішення уряду щодо можливості надання цієї підтримки. Насамкінець домовилися комунікувати й надалі для реалізації напрацювань, які разом окреслили під час обговорення».

Юрій БОРЖАВЕЦЬ.

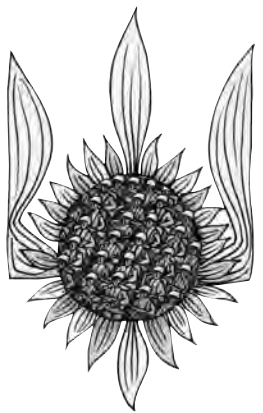
Ужгород.

22 травня п'ятдесятиріччя відзначив апостольський адміністратор Мукачівської греко-католицької єпархії владика Ніл (Луцак). До ужгородського кафедрального собору приїхали заступник голови Закарпатської ОВА Василь Іванчо і директор департаменту стратегічних комунікацій, національностей та релігій ОВА Роман Молдавчук, аби помолитися за всіх українців і Україну та привітати владика з ювілеєм, *повідомляє наш власкор Василь Нитка* Фото прес-служби ОВА.

Іншої професії в сім'ї не уявляли

ГЕРОЇ УКРАЇНИ

Серед багатьох імен та прізвищ, які прозвучали того дня на Софійській площі в Києві, було названо і Артема Шаркова (на знімку). У столиці відбувались заходи у зв'язку із першою річницею широкомасштабного ворожого вторгнення в Україну, і Президент Володимир Зеленський вручав нагороду захисникам.

«За особисту мужність»

Шаркови — досить поширене прізвище у Краснопільській громаді на Сумщині. Володимир Степанович, зокрема, тривалий час працював у колишньому Краснопільському районі директором однієї із шкіл та головою Славгородської сільради. То чи не його сину Артему, підполковнику ЗСУ, Президент вручає Золоту Зірку Героя України? — подумалось, коли 24 лютого стежили за подіями у столиці. Як опісля з'ясувалось, так воно і було. Сумчанин удостоєний найвищої нагороди «за особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету і територіальної цілісності України».

Із 2014-го Артем Шарков брав участь в АТО/ООС на сході нашої держави, а з лютого 2022 року він разом із бойовими побратимами дає відсіч рашистам на важливих фронтних ділянках повномасштабної війни. Тому у цьому матеріалі ви не прочитаєте коментарів са-

мого Героя — спілкування з ним ми відклали до інших, кращих, часів, коли воно стане можливим. Зате поговорили з його рідними, однокурсниками, вчителями та іншими знайомими, котрі розповіли про Артема Шаркова багато цікавого.

«Ти знаєш, мамо, я — Герой!»

Мама Героя, Наталія Костянтинівна, мешкає зараз у Тернополі — виїхала туди до сестри у перші дні ворожого вторгнення на Сумщину. «Прокинулась того ранку від дивних, гучних звуків, яких раніше не чула, — пригадує вона, коли ми починаємо спілкуватись по телефону. — Увімкнула телевизор, подзвонила знайомим і друзям — і... Зникли останні сумніви: почалась справжня війна! Здоров'я в мене, на жаль, «не дуже», тому й прийняла

пропозицію сестри приїхати та підлікуватись. Та й Артем переконував так зробити, мовляв, там буде спокійніше. Але де зараз той спокій?! За сина постійно думаю, переживаю, за інших хлопців душа болять...»

Попри все Наталія Костянтинівна не шкодує, що Артем обрав професію військовослужбовця. Каже, що інших варіантів у родині навіть не обговорювали.

«Покійний чоловік, Володимир Степанович, строкову військову службу проходив у прикордонних військах, а опісля мріяв, щоб сини неодмінно стали військовими, — продовжує співрозмовниця. — Спочатку батьківську мрію втілює у життя наш старший син Саша. Він закінчив вище військово-політичне училище прикордонних військ, але... 28 років тому він трагічно загинув. Попри смерть старшого брата Артем від мрії про військову службу не відмовився. Він з дитинства був спокійним, добрим і розсудливим хлопчиком, але водночас відзначався принциповістю і цілеспрямованістю. Якось він сказав мені: «Мамо, ось покажиш, я обов'язково дослужусь до генерала».

Щодо генерала, у Артема Шаркова ще все попереду, а ось Героєм уже став. Наталія Костянтинівна дізналась про це від самого сина. «Він завжди телефонує мені ввечерами, — ділиться вона. — Завжди стриманий, спокій-

ний. Практично завжди запевняє, що у нього «все нормально» та запитує, як ідуть справи у мене. Аж тут раптом він зателефонував не ввечері, а зранку. Почула рідний голос: «А знаєш, мамо, я — Герой! Мені Президент Золоту Зірку вручив!». Артем і цього разу був, як завжди, стриманий, але я одразу відчула, що ця нагорода йому дуже дорога.

Невдовзі, продовжує Наталія Костянтинівна, її телефон став «червоним» від дзвінків. Телефонували родичі, знайомі. Казали, що бачили Артема по телевізору. Племінниця знайшла в Інтернеті те відео — мати вже не може й сказати, скільки разів його передивилась.

Дізнавшись, що хочемо з'їздити у Славгород, Наталія Костянтинівна попросила низько вклонитися від неї рідній землі. Дуже сумує жінка за малою батьківщиною: у Тернополі, звичайно, добре, але вдома краще. Наталія Костянтинівна багато років пропрацювала вчителькою, читала російські мову та літературу. Зараз, ділиться, принципово перейшла на українську: більше не може спілкуватись мовою убиць. Стежить за новинами й дізнається, що рашисти часто обстрілюють Краснопільську громаду. Дістається і Славгороду, де закінчував десятирічку Артем Шарков.

Славгород, до речі, і справді дуже славне село, його назва повністю від-

кращі часи: влітку минулого року в неї поцілила російська ракета, і наслідки руйнувань добре помітні й сьогодні.

Навчатися там зараз неможливо.

«Добре пам'ятаю той клас, який випустився у 1998 році, — розповідає директорка ліцею Віра Муквич. — За успішністю учнів то був один із кращих класів в історії школи».

І, як підтвердження своїх слів, Віра Іванівна розгортає «Книгу обліку бланків і видачі атестатів Славгородської ЗОШ І—ІІІ ступенів». У класі, який нас цікавить, навчались 24 учні, Артем Шарков через своє прізвище на «Ш» — останній у списку. Але не у шкільних успіхах! Отримати медаль йому завадили чотири «четвірки» в атестаті, а взагалі, каже Віра Муквич, в їхньому випускному класі було чотири медалісти: двоє «золотих» і стільки ж «срібних».

Урівноважений, спокійний, працелюбний, товариський — таким пам'ятають Артема Шаркова вчителі. Нам показують парту, за якою здобував знання майбутній Герой України.

«Вони із Жанною Алтуховою за цією партою сиділи, поза школою також товаришували. Обоє прийшли до нас із сусідньої школи — в Порозку, а в тому селі по сусідству жили».

Славгородська школа давно славиться своїм музеєм, тож ідея створити тут куточок ще одного випускника — Героя України Артема Шаркова, — серед учнів та педагогів виникла миттєво. Але згодом, поміркувавши, вирішили відкласти її до кращих часів.

«Головне зараз — наша Перемога, щоб наші хлопці повернулись живими і здоровими. Потім треба буде школу відновити, щоб діти нарешті за парти сіли, щоб не чули звуків тривоги і вибухів. А вже тоді і про музей подбаємо, — продовжує Віра Муквич.

Тетяна Миронова була директором школи у Порозку, де перед Славгородом навчався Артем Шарков. Вона переконана: хлопець став Героєм зав-

дяки родині, в якій виховувався. Жителі села, каже Тетяна Михайлівна, пишуться Артемом та іншими земляками, які сьогодні боронять Україну від ворога. Вони просять Бога, аби всі захисники повернулися додому живими і неушкодженими.

У першому класі майбутньому звитязцю носила портфель

За нинішніх можливостей засобів комунікації було нескладно поговорити і з Жанною Алтуховою, з якою майбутній Герой сидів за однією партою. Вона нині живе в Конотопі, працює в судовій системі.

«Звичайно, я дуже добре знаю і Артема, і його родину, — зазначає жінка. — Бо ми в Порозку жили по-сусідству, а наші батьки були добрими друзями. З Артемом дружимо ще з дитинства, разом пішли спочатку до Порозчанської восьмирічки, а потім до Славгородської ЗОШ. Рідко коли до школи і додому ходили окремо. У першому класі я майбутньому Герою навіть портфель носила, бо він менший від мене на кілька місяців».

За словами Жанни Алтухової, Артем Шарков був звичайним хлопцем, але дуже дисциплінованим і скромним. Перейняв ці риси від своїх батьків, а ті — від його дідуся та бабусі, котрі, до речі, також воювали.

«На жаль, зараз через війну ми рідко спілкуємося з Артемом, — ділиться Ж. Алтухова. — Востаннє бачились до війни, згадували школу, будували якісь плани, а потім розіхалися кожен у своїх справах, не підозрюючи про хахливе завтра...»

На цьому ставимо три крапки, щоб обов'язково повернутись до нашої розповіді пізніше, вже після Перемоги, коли випаде нагода поспілкуватись безпосередньо з Героєм України Артемом Шарковим.

Олександр МОЦНИЙ,
Володимир ЧЕРНОВ.
Сумська область.

Фото
Олександра МОЦНОГО
та із сімейного архіву
Шаркових.

Віра МУКВИЧ: «Школа у Славгородці, яку закінчив Артем Шарков, після ворожих обстрілів потребує відновлення».

повідає змісту. Здається символічним, що саме із цих країв і Артем Шарков. А у Другу світову Героями Радянського Союзу стали одразу троє випускників Славгородської школи: Михайло Безпалов, Іван Хиценко і Микола Шумейко. А ще одна знаменитість, Іван Криклій, став першим радянським бійцем, удостоєним ордена Вітчизняної війни: йому вручили цю нагороду за № 1. Тож хіба це випадковість, що ту само школу в тому само селі закінчив і Артем Шарков?

До шкільної медалі трішки «не дотягнув»

Славгородський ліцей, а донедавна Славгородська загальноосвітня школа, нині переживає не

Він став Героєм завдяки родині, в якій виховувався

«Мастіф» — значить Незламний

ФРОНТ

ЗСУ продовжують просування навколо Бахмута

Окупанти наступають на Донбасі. Найзапекліші бої (станом на ранок 23.05) тривають за Бахмут та Мар'їнку. За даними Генштабу, Силами оборони там відбито понад 30 ворожих атак.

На Куп'янському напрямку ворог вів безуспішні наступальні дії в районі Масютівки Харківської області. Противник завдав авіаударів поблизу Орлянського, Кислівки і Табавки Харківської області. Також російські обстріляли населені пункти в Харківській і Луганській областях.

На Бахмутському напрямку ворог продовжує вести наступальні дії. Бої за місто Бахмут тривають. Учора речник Східного угруповання військ ЗСУ полковник Сергій Череватий повідомив, що Сили оборони тримають район «Літака» та мають там фортифікаційні споруди, окопи, опорні пункти, зокрема і в південно-західній частині міста. За його словами, заяви голови незаконного ПВК «Вагнера» Євгена Пригожина щодо повного захоплення міста не відповідають дійсності.

«Щоб, напевно, зберегти залишки свого особового складу та репутації, йому нічого не залишається, крім того, як вигадати таку спеціальну інформаційну операцію: мовляв, я вже переміг і йду, а далі хай розбирається регулярна армія, яку він сам же критикує і каже, що вона ні на що не здатна. Ось така країна сюрреалізму», — сказав речник.

За його словами, один із напрямків, де ЗСУ рухаються успішно, — у бік Кліщіївки. У районі Берхівського водосховища теж є просування. «Протягом тижня нам вдалося просуватися від 150 м до 2 кілометрів на добу. Це небагато. Але це дає нам змогу зайняти панівні висоти, щоб краще завдавати ураження по угрупованню ворога в Бахмуті», — підсумував Сергій Череватий.

На Мар'їнському напрямку відбито численні атаки противника в районі міста Мар'їнка. Також ворожими обстрілами зазнало село Победа, що неподалік.

На Запорізькому та Херсонському напрямках противник обороняється. Ворог здійснює обстріли населених пунктів, що поряд з лінією бойового зіткнення. За інформацією Херсонської ОВА, російські окупанти 61 раз обстріляли мирні населені пункти Херсонщини. Випустили 373 снаряди з артилерії, РСЗВ, мінометів, танків, безпілотників та авіації. Херсон ворог атакував 6 разів, випустивши по місту 16 снарядів. Вони гатили по житлових кварталах населених пунктів області, а також по території і будівлі заводу у Херсоні та підприємства у Бериславському районі.

Олександр СЕРГІЄНКО.

ськову службу, в 2007—2010 роках служив на керівних посадах у Сімферопольському прикордонному загоні та підрозділі спеціального призначення. У 2014—2015 роках проходив військову службу в Знам'янському військовому підрозділі спеціального призначення. У 2014—2015 роках проходив військову службу в Знам'янському військовому підрозділі спеціального призначення. У 2014—2015 роках проходив військову службу в Знам'янському військовому підрозділі спеціального призначення. У 2014—2015 роках проходив військову службу в Знам'янському військовому підрозділі спеціального призначення.

Тяжке поранення і сім операцій не зламали відважного капітана

Ногу Сергій втратив під час прямого контакту з російськими військовими поблизу Донецького аеропорту.

«вагнерівці» прорвали сусідні позиції 110-ї бригади ТРО і зайшли в наш лівий фланг. Ворог перебував на відстані приблизно 15 метрів, — розповів він. — Під час прямого вогневого контакту мій бронешилет витримав ворожу кулю 7,62 мм, удар був такої сили, що я впав на коліна, але встав та продовжив керувати підрозділом. Бій тривав понад п'ять годин. Ми втратили двох бійців убитими і чотирьох — зниклими безвісти. Багато бійців дістали поранення різного ступеня тяжкості. У «вагнерівців» були істотні втрати, частина з них удобрила донецькі чорноземи, а поранених вивозила не одна БМП.

Поранення отримав і я — від міни, що розірвалася поряд. На нозі було перебито артерію, судини, сухожилля. Сам собі наклеїв турнікет. Поряд зі мною на полі бою перебувало ще двоє поранених — одному вибило очі, другому перебило обидві ноги. Я наказав їм не рухатися, бо над нами літав безпілотник. Забрати нас не могли через шільні обстріли. Росіяни були за сто метрів від нас, а наші перебували за кілометр. Я лежав зі зброєю в руках і чекав, хто перший до нас дістанеться — ворог чи свої. В полон не здався б, граната вже була наготові. Прощався із жителями, і так стало на душі прикро: невже воно так закінчиться, хто подбає про моїх дітей, їх ніхто не любитиме сильніше за мене. Це мотивувало вижити. У мене була радіостанція, по якій я передавав ко-

ординати, де нас троє тяжкопоранених. Через годину до нас дісталися наші воїни. Мене витяг боєць-контрактник Дімон, який вів мене під плече більше кілометра. Я подарував йому свій автомат з дорогою оптикою та потужним глушником, бо його автомат був пошкоджений внаслідок вибуху. Йому він був потрібніший. Розумів: на мене чекає тривале лікування, а бійцю моя зброя може врятувати життя...

Півтори доби лікарі боролися за мою ногу, але її довелося ампутувати...»

За дві доби «Мастіф» переніс сім операцій! Ногу ампутували вище коліна. Нині він проходить реабілітацію, тривають етапи протезування в Інституті травматології й ортопедії. Сергій використовує тренувальний протез. Наступний етап — встановлення постійного протезу вартістю майже 2,5 мільйона гривень. На нього держава виділила 856 тисяч, решту зібрами небадіужі люди.

Попутно ветеран надає юридичні консультації (як кваліфікований юрист), проходить підготовку ветеранів-спецпризначенців, встиг взяти участь у спортивних змаганнях серед поранених військовослужбовців «Ігри незламних ветеранів». Зокрема, в «Іграх нескорених»-2023 у Львові, де виборов одне з призових місць.

Стоїмо до кінця: за своє і за своїх

Разом із Сергієм на той час воювали 17 військових з Кіровоградської області, сім — знам'янчан.

«Ми стоїмо до кінця за своє та своїх, й сама доля нам у цьому допомагає, — каже Сергій. — Усі борються за свої родини, за свою землю, за Батьківщину».

Гідні відзнаки

За ефективного виконання бойових завдань Сергій Майданюк нагороджений Почесним нагрудним знаком «Сталевий хрест» від Головнокомандувача ЗСУ Валерія Залужного і нагрудним знаком «Захисник адвокатури України». Також відзначений медаллю та Грамотою Науково-дослідного інституту реабілітації осіб з інвалідністю ВНМУ імені М. І. Пирогова.

**Катерина МАТКО,
Петро МЕЛЬНИК.**

Кіровоградська область.
Фото надано Катериною Матко.

МАЛЮНОК ДНЯ

Імперська безвихідь.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Він називає себе везучим з надійним Янголом-хранителем. А серед побратимів відомий як безстрашний капітан з позивним «Мастіф». Знам'янчани знають, що Сергій МАЙДАНЮК (на знімку) — незламний офіцер ЗСУ, мужній воїн і мудрий командир, який береже своїх бійців.

Після оголошення в новинах про повномасштабне вторгнення Сергій зателефонував у військкомат і запитав про його подальші дії. Отримав відповідь: відвези сім'ю у безпечне місце та їдь до військкомату.

«Донецькі Настуні — шість років, а сину Дмитрику — два. Діма дуже плакав, обіймав мене і не відпускав. Я обіцяв їм повернутися. У мене в роки кау син залишив машинку — як талісман...» — згадує Сергій, як вивозив сім'ю...

Уберіг життя 38 побратимів

Влаштував дружину та дітей і 26 лютого був на Донецьчині. А 27 лютого вже виконував бойові завдання під Донецьким аеропортом, поблизу с. Опитне наші воїни стримували прорив російських військ у бік Авдіївки та Піс-

ків...
«Після втрат особового складу і техніки командування прийняло рішення виходити, щоб не потрапити в оточення. Полковник «Шука» дав команду виводити першу групу, а другу повів він особисто. Його група складалася з 43 бійців, із них до наших позицій дісталися лише 17 воїнів. Моя нараховувала 38 із пораненим Євгеном, — розповідає про події того дня Сергій. — У нього була прорита нога, порвані сухожилля, він йшов крайнім у колоні, замикав її. Відставав метрів на 200—300, у такий спосіб прикривав нас, а коли ми відпочивали, наздоганяв. Іти вночі було тяжело — не видно ям, каміння...»

Першу ніч ми не спали взагалі, робили короткі привали і відпочили дві години лише після 9-ї ранку, коли відійшли на достатню відстань і сховалися у лісі. Там можна було розвести вогонь, погрітися та трішки перепочити. Виходили два дні, пройшли непоміченими 55 кілометрів. Ночували в занедбаній хаті на краю села Новомайорське, в якому було понад 200 російських бойовиків. Вранці комбат «Чібіс» дав наказ у жодному разі не заходити в село, та ми вже встигли там переночувати й піти далі.

Мабуть, якась невидима сила допомагала нам. Мороз — 17 градусів. Ми були без води та їжі. Молодший сержант Ігор Аврамішин ходив у розвідку і роздобув продукти харчування. У лісосмузі знайшли пакет з копченою куркою. Через декілька кілометрів знайшли запечатану п'ятилітрову баклажку води. Коли потрапили в село Золота Нива, були виснаженими від голоду. Невідома бабуся дала нам шматок сала, яйця та хліб. Так вдалося вижити на своїй позиції. Дійшли всі».

Врятували досвід, знання та навички

У 2002-му Сергій Майданюк пройшов строкову вій-

Вдала операція хірургів: командиру роти врятували руку від ампутації

Таку операцію травматологи Вінницької клінічної лікарні швидкої допомоги раніше не робили. Частину плеча зліпили з... медичного цементу. У такий спосіб врятувати від ампутації руку 25-річному капітану, командиру роти, нашому земляку з Гайсина.

Це було третє поранення Валентина. На фронті він четвертий рік. У 2019-му закінчив Національну академію Сухопутних військ імені гетьмана Сагайдачного. Після отримання диплома мав місяць відпустки — й одразу на фронт.

1 листопада минулого року в його автомобіль влучила ракета. Сталося це біля Бахмута. Той день запам'ятав на все життя.

У лікарні прифронтового міста його попередили про можливу ампутацію. У нього до останнього жевріла надія, що руку не відріжуть. Так воно й сталося. Руку молодому офіцеру, точніше, її частину, врятували вінницькі травматологи.

Як усе відбувалося, розповіли лікарі. А Валентин поділівся інформацією про самопочуття і свій нинішній стан. До медичного закладу у Вінниці він прибув на п'ятий день після поранення.

Кістку замінили стержнем

з медичним цементом

Оперували військового лікарі-травматологи Павло Малецький, Олександр Белега та асистент кафедри травматології Вінницького медичного університету імені Пирогова Олександр Литвинюк. Один із них, Олександр Белега, нині на фронті.

У пацієнта була відсутня частина плечової кістки, її роздробило майже до ліктя, також був великий дефект шкіри, м'язів.

Ідея замінити відсутню кістку конструкцією з медичного цементу з металевим стержнем всередині належить Олександр

Белезі, він мій колишній інтерна, — розповідає Павло Малецький. — Кровообіг був збережений, артерії цілі, тому й взялися рятувати. Інакше все могло закінчитися ампутацією.

Як стверджує співрозмовник, операція минула легко, навіть не пам'ятає, скільки годин тривала. Каже, це був такий творчий процес, коли спілкувалися між собою, інколи навіть жартували. Оперували в шостій операційній, куди приходили інші лікарі, аби дізнатися, як відбувається незвичайний процес.

— Ускладнень не виникало, — продовжує лікар Малецький. — Працювали спокійно. Самі не сподівалися, що так може вийти. Дивувалися, як вдалося зліпити плече з цементу. Процес ліплення доручили мені. Займався ним безпосередньо в операційній.

Співрозмовник уточнив, що до операції готувалися: виготовили металеву конструкцію, мали три порції цементу (так лікарі називають спеціальний розчин, у який додають антибіотик. — Авт.). Міряли стержень за правим плечем, зігнувши його. У плечовій кістці залишився канал, у який ввели металевий стержень.

Це перша така операція в нашому лікувальному закладі.

Співрозмовник пояснив, що наступним етапом стало нарощування м'язів і шкіри на їхню конструкцію. Робили це в Києві в Інституті ім. Шалімова. До речі, лікар Белега їздив до столиці разом із Валентином, стежив за непростим процесом. Шкіру і м'які тканини пацієнту брали з інших частин його ж тіла.

Травматологи Вінницької лікарні швидкої допомоги Павло Малецький, Олександр Литвинюк і Сергій Псюк (зліва направо) це й морально підтримують пораненого офіцера Валентина (другий праворуч): поранений військовий уже може згинати руку в лікті.

енту брали з інших частин його ж тіла.

— Наша конструкція тимчасова, — каже завідувач відділення травматології Сергій Псюк. — Надалі її замінять на індивідуальний протез, який служитиме пацієнту. Це можна буде зробити за відсутності запалення і відновлення м'яких тканин. На жаль, поки що запальні процеси далися взнаки. Досі їх не фіксували, а зараз з'явилися. Продовжуємо лікування.

Сергій Псюк звертає увагу на кваліфіковані дії колег, які першими надавали допомогу пораненому в лікарні прифронтового міста. Каже, хірурги — великі молодці. Вони зуміли знайти спосіб надійно зафіксувати верх плеча. Інакше пацієнт не мав би можливості рухатися.

Навчився рухати ліктем

З Валентином спілкувалися у присутності лікарів відділення. На запитання, як почувався, відповів, що добре. Треба було бачити, як він дивився на свою скалічену руку! Як ніжно торкався її пальцями правічки. Лікарі запитували: «В якому місці відчуваєш дотики?» Коли пацієнт показував, його підбадьорували, мовляв, усе буде добре.

Співрозмовник розповів, що навчився рухати ліктем. Показав, як може підняти руку. Згадав, що після операції рука взагалі була нерухомою.

— Морально я був готовий до ампутації, — розповідає Валентин. — Мені ще

в лікарні в Добропіллі сказали, що руку можуть відрізати. Так не хотілося про це чути! Добре, що потрапив на лікування сюди, в другу лікарню до вінницьких лікарів. Усім їм велика подяка. І за роботу, і за те, що направили в Київ в Інститут ім. Шалімова.

Як дістав поранення? 1 листопада 2022-го він їхав з водієм на позицію. Було це в районі Бахмута. Їхали польовою дорогою. Попереду йшла ще одна машина з людьми. Вона проїхала, а в їхню з водієм влучили з РПГ.

— Пам'ятаю, очі заступила темрява, машина задимілася, з'їхала на узбіччя, — розповідає військовий. — Відчув, що ліва рука висить з лодьми. Вона проїхала, а в їхню з водієм влучили з РПГ.

— Пам'ятаю, очі заступила темрява, машина задимілася, з'їхала на узбіччя, — розповідає військовий. — Відчув, що ліва рука висить з лодьми. Вона проїхала, а в їхню з водієм влучили з РПГ.

міг, дверцята в машині заблокувало. Я був на місці пасажиром. Водію дісталось менше. Він відчинив багажник. Я вивіз назовні. Відійшов від автомобіля приблизно на 15 метрів, і в цей час прилетіла ще одна ракета й машина вибухнула. За нами повернулася машина, що їхала попереду. Пощастило, що в ній була медикня, вона трохі допомогла.

Кровотечу зупинили в лікарні в Бахмуті. Звідти відправили у Добропілля. Там у реанімації закріпили руку за допомогою зовнішнього фіксатора, щоб трималася. Вже тоді сказали, щоб ні на що не сподівався, бо, можливо, руку доведеться ампутувати. Змирився морально, але сподівався: раптом минеться.

Далі його перевезли у Дніпро, а звідти — до Вінниці. Вдома на Валентина чекає мама, він — єдина дитина в батьків. Батько помер минулого літа від інсульту. Теж був військовий. Свою дівчину чоловік називає майбутньою дружиною. Вона теж із нетерпінням чекає на його повернення додому.

Коментар директора Вінницької клінічної лікарні швидкої допомоги, доктора медичних наук професора Олександра Фоміна:

— Якби наші лікарі не зробили це, то пацієнт уже залишився б без руки. Він пройшов значний етап лікування, починаючи з Бахмута, але заключну справу зробили в нашій лікарні. Ідея виготовити внутрішній макет-дренаж виникла під час консилиуму. Коли військового привезли до нас у лікарню, звернули увагу на відсутність частини кістки, шкіри, м'язів. Тобто були всі підстави для ампутації руки. Але зберігався кровоток. Почали думати, як замінити роздроблену кістку, як накрити м'язи і шкіру, щоб вони наростили і прижилися, щоб потім отримати можливість замінити цю конструкцію на постійний протез. На все це витратили понад чотири місяці.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Фото автора.

У строю «солдатів слова» — назавжди

ВИСТАВКИ

У центрі Полтави, просто на Театральній площі, влаштували мобільну пересувну виставку «Війна ще не закінчилася», присвячену журналістам, які загинули або були поранені після повномасштабного вторгнення рашистів, та скоєним окупантами злочинами проти медіа. До її організації долучилися понад півдесятка українських громадських організацій та урядових структур, які опікуються питаннями свободи слова та правозахисту.

Водночас постулат, винесений у назву експозиції, більшій ніж промовисто підтверджує її мандри у часі та просторі. Адже вперше виставку презентували ще торік. Відтоді на її шляху було кілька міст. І фактично щоразу перед переїздом на нову локацію організаторам доводилося доповнювати інформацію, розміщену на великих стендах. Бо постійно поповнюється скорботний список жертв цієї великої війни серед журналістів, стають відомими нові факти «медійних» злочинів рашистів. На жаль, без таких сумних приголомшливих доповнень не обійтись і надалі.

Скажімо, станом на середину минулого місяця, коли збирали та друкували матеріали для виставки в Полтаві, російські окупанти вбили 51-го вітчизняного й іноземного журналіста. Вісім з них загинули під час виконання своїх професійних обов'язків, 43 — як учасники бойових дій або внаслідок обстрілів, ракетних ударів, бомбардувань і катувань. Однак під час безпосередньої організаційної підготовки до відкриття експозиції жертвами повномасштабної війни стали ще двоє медійників. Але й той доповнений список жертв на сьогодні вже не повний...

Тим паче що на журналістів, усіх медійників, ігноруючи писані й неписані закони війни, рашистські недолюдки полюють особливо затято. Бо надто вже не хочеться їм, аби світ дізнався правду про злочини професійних убивць, терористів, ґвалтівників. І про звिताгу тих, хто захищає людство від тієї новітньої чуми. А про те, в яких умовах доводиться добувати

цю правду безпосередньо на передовій, на виставці розповідають не лише інформаційні матеріали, а й фронтові світлини. З уже не «кіношною», а справжньою кров'ю поранених представників мас-медіа...

Та все ж найбільше емоцій викликають своєрідні посмертні візитівки загиблих журналістів. Таких відомих, як український фоторепондент провідних вітчизняних та іноземних медіа Макс Левін, котрий загинув ще на початку великої війни. І тих, чий прізвища та імена зазвичай губилися у безкінечному інформаційному потоці. Та всі вони, незалежно від статусу, популярності й регалії, залишилися вірними своєму громадянському та професійному обов'язку. А деякі саме після відходу у вічність смертю хоробрих відкрилися своїм читачам, глядачам і слухачам, як то кажуть, в усій повноті власних, не тільки професійних, насамперед людських чеснот.

Скажімо, журналіст Олександр Махов запам'ятався мешканцям Полтавщини після того, як вимушено побував у них «в в'язнях» наприкінці лютого — на початку березня 2020 року. Нагадаємо, що саме він був єдиним представником ЗМІ, котрий тоді супроводжував евакуйованих літаком з епіцентру пандемії коронавірусу — китайського Уханя — співвітчизників та іноземців. І після бурхливої зустрічі прибулих (із камінням та палаючими вогнищами) у селищі Нові Санжари залишився там з ними на двотижневому обереві в санаторії Нацгвардії. Тож висвітлював її, так би мовити, зсереди.

Таким був Олександр Махов на фронті. В експозиції розмістили світлину з його сторінки у Фейсбуці.

Фоторепродукція автора.

Не секрет, що чимало громадян, зокрема й колеги, навіть дорікали Олександрові за такий вчинок: мовляв, він же не медик, тож ішов на ризик, певно, заради хайпу на гарячій темі, самореклами. При цьому майже ніхто з критиків не знав про те, що подібний екстрим у його житті — не перший. І, як з'ясувалося, не останній... Адже уродженець Луганська, професійний журналіст Олександр Махов уперше добровільно пішов на фронт захищати рідний край і Україну від російських окупантів та їхніх найманців ще 2015 року.

А після повномасштабного вторгнення рашистів долучився до лав захисників у складі 95-ї окремої десантно-штурмової бригади. Зрештою, загинув на Харківщині, поблизу Ізюма, внаслідок артобстрілу позицій на-

ших бійців. Тож його прагнення завжди опинятися в гущі подій, власне, на передовій було не позою, а позицією діяльного патріота України. І справжнього журналіста, котрий не може вдовольнитися повідомленнями прес-служб чи «маневрами» по штабах...

Великі вертикальні стенди вуличної виставки нагадують солдатський стрій. У ньому пліч-о-пліч крокують ті, хто тримав і продовжує тримати інформаційний та справжній фронті. Навіть тоді, коли наближати нашу спільну Перемогу над лютим ворогом багатомір із них доводиться проникливим поглядом із небес.

Василь НЕІЖМАК.

Полтава.

На знімку: біля стендів виставки.

Фото автора.

Захисникам — від гетьманського Суботова

Родове гніздо великого гетьмана Богдана Хмельницького, село Суботів, невелике. Радянські «реформи» зробили з колишнім великим поселенням свою справу. Зараз тут немає школи, мешкають трохи більш як півтисячі осіб. Та суботівці не втратили завзяту ї сили духу незламних предків. Волонтерська група, що діє тут, — міцна і згуртована.

Знамениті козацькі каші, медово-горіхові суміші, виготовлені в селі, знають у військових підрозділах ЗСУ від Донецчини до Херсона, від Харкова до Миколаєва. Кількість відправленої захисникам України смачної і поживної продукції вимірюється тисячами одиниць.

Рік тому, у травні, Суботівська філія національного исто-

їжджали з «нуля» (на знімку в центрі).

Коли запитів стало особливо багато, до суботівців приєдналися навколишні села. Тушкованку готували в Медведівці, Вершацях, Рацевому, Галаганівці, Стецівці, в інших селах Чигиринщини. За кілька місяців волонтери відвезли 27 (!) тисяч півлітрових банок «тушкана», як з гу-

тому з перших місяців війни готові були боротися за неї, наполегливо допомагати воїнам ЗСУ давати відсіч ворогові, здобувати Перемогу, як колись це робили полки Богдана Хмельницького.

— Минулорічної весни стало зрозуміло, чого потребують на фронті бійці, — пригадує Надія Василівна (на знімку внизу із сином та донькою, своїми помічниками). — Ми не могли невеликою громадою придбати дорогі автомобілі, а ось забезпечувати захисників домашніми харчами нам було до снаги. Узялися за виготовлення курячої тушкованки та різноманітних каш на м'ясному бульйоні з нашою фірмовою суботівською засмажкою. До пшеничної, рисової, ячної чи гречаної каш додавали куряче м'ясо, смажену цибулю, моркву, чорний перець, а в деякі партії ще й пряжену капусту — і ця запашна апетитна страва стала на передовій кулінарною візитівкою Суботова. Козацьку кашу замовляли навперебій. За нею спеціально при-

мором називають м'ясну страву бійці.

Тим часом суботівські «пасіонарні кашовари» взяли за новітню технологію розфасування каш. З'ясувалося, що передавати продукцію у скляних банках економічно не вигідно, її також незручно споживати тим, хто стоїть на позиціях. Суботівці опанували європейську новинку — реторт-пакети. Саме ці запаяні на спеціальному пристрої 450-грамові упаковки смачної каші оптимально вкладалися в наплічники піхоти, артилеристів, розвідників. За тиждень сільські господині виготовляли по 800—900 реторт-пакетів. З січня нинішнього року вдалося переправити у військові підрозділи ЗСУ понад 10 тисяч упаковок!

ники, подобаються їм, піднімають настрій. Як і наші примовки: «З'їж суботівську кашу, переможемо рашу!», «Коси рашиста — хай буде чисто!».

З настанням для селян гарячої весняної пори волонтери Чигиринщини працюють із потроєною енергією. Треба встигнути попорати своє господарство, посадити городи, навести лад на подвір'ях, квітниках, у саду і, звісно, ладнати нові передачі на фронт. Війна триває. Здається, вона досягла свого апогею і розслаблятися ніяк не можна. Тому й вирушив нещодавно чигиринський волонтерський «автопоїзд» на схід. Повезли улюблені на фронті козацькі каші із Суботова. З Рацевого — борщі та горохові супи в реторт-пакетах, смачніші голубці.

«Хай набираються сил наші мужні воїни й женуть клятого ворога з рідної землі!» — кажуть невтомні нащадки великого гетьмана.

Лідія ЛІСОВА.

Черкаська область.

Фото з архіву Надії Кукса.

ФАКТ

Загалом волонтерська спільнота Суботова та навколишніх сіл виготовила і відправила українським захисникам понад 50 тисяч одиниць розфасованих високоякісних домашніх страв.

Минулої осені взяли в Суботіві за виготовлення медово-горіхової суміші. Благо, що майже в кожному сільському дворі тут ростуть горіхи, мов дуби. Пасічництвом також займаються чимало односельців. Утім, запасів місцевого меду виявилось недостатньо для виготовлення великих партій вітамінної продукції. Допоміг випадок. Якось на передовій «гетьманський» гостинець скуштував офіцер із міста Дніпро. Він у мирному житті був ще й бджолярем. Військово-му так сподобалася суботівська смакота, що він розпорядився, аби з його домашніх запасів відправили на Чигиринщину кілька десятків кілограмів меду...

Медово-горіхову суміш також почали фасувати по-новітньому — у дойпаки. Що й казати, духмяні смаколики та ще й у зручній упаковці припали до душі захисникам.

— Аби розвеселити бійців за обідом чи підвечірком, — продовжує Надія Кукса, — ми почали наклеювати на упаковки з провізцією роздруковані карикатури з газети «Голос України» талановитого художника Олексія Кустовського (на знімках угорі). Його дотепні малюнки, ділилися захис-

ВІСТІ ІЗ ГРОМАД

На Говерлі виконали Гімн України

Смизька. Місцевому зразковому дитячому духовому оркестру, де керівником Василь Гайдайчук, — 50 років. За цей час у ньому грали понад сім сотень вихованців та цілі покоління музикантів. Виступали на сценах Литви, Естонії, Болгарії, Молдови, Польщі, Києва та на десятках найрізноманітніших вітчизняних і закордонних фестивалів. А ще у свій актив музиканти із Смиги записали підйом із власними інструментами на Говерлу та виконання там Державного Гімну України.

Толока в Карпилівці

Рокитнівська. У селі Карпилівка цієї громади люди виявили активність, зробивши ямковий ремонт центральної вулиці Шевченка, яка з'єднує Карпилівку та Кисоричі (на знімку).

— Місцевий підприємець Олег Бричка купив асфальтну суміш, трактори для її доставки надали підприємець Микола Осипчук та особистий — Сергій Кулик, — розповідає про толоку карпилівський староста Ольга Шевчук, яку в добрих справах всіляко підтримують односельчани. — Участь у ямковому ремонті брали чимало мешканців села. Усіх не перелічити, а ось Віталій Шупрудько не пропустив жодної толоки в селі. Тепер вулиця Шевченка має інакший вигляд.

— Карпилівці — дуже активні, як і їх староста Ольга Шевчук, за що я їм щиро вдячний, — каже голова Рокитнівської громади Григорій Таргонський. — Вони дбають про своє село, хочуть, щоб людям тут жилося комфортно навіть під час війни.

Прикупили техніки

Вараська. Парк комунальної техніки Вараської громади поповнився екскаватором Volvo, міні-навантажувачем Bobcat, трактором JCB та самоскидом Ford. Техніка використовується для потреб комунальних підприємств громади, а також потреб військових, що забезпечують посилення нашої обороноздатності.

Добірку підготувала наш власкор у Рівненській області Олександра ЮРКОВА. Фото надано автором.

У НОМЕР

На морі дозволяється купатися і засмагати

В Одесі планують відкрити для відпочинку пляжі, там з'являться місця для купання.

Про відкриття свідчать стенди, на яких зазначено правила перебування та відпочинку у пляжній зоні.

На стендах є інформація про те, що перебувати на пляжі «Золотий берег» можна буде тільки з 7-ї ранку до 9-ї вечора. А в разі сигналу повітряної тривоги рятувальники зобов'язані запропонувати відпочивальникам евакууватися з пляжу.

Також на стендах вказано, що одеситам та гостям міста заборонено запливати за буйки.

В'ячеслав ВОРОНКОВ. Одеська область.

У Києві створили мурал, присвячений учаснику Революції Гідності, добровольцю полку «Азов» Олександру Гряннику, який загинув торік у травні в Маріуполі. Графіті із портретом воїна, емблемою футбольного клубу «Динамо», фанатом якого був «азовець», та його висловом створили в Оболонському районі столиці. Ініціаторкою стала переселенка із Маріуполя Ніколь. До реалізації стінопису долучилася родина захисника та капітана «Динамо» Сергія Сидорчука, *повідомляється на Facebook-сторінці Національного музею Революції Гідності*

Геноцид під прикриттям гасел про захист канонічного православ'я

Інформаційний простір російської федерації переповнений закликами представників влади, ЗМІ і рпц до знищення незалежної суверенної держави — України та вищезначення українців, на кшталт «Ми заберемо у вас вашу Конституцію! Ми спалимо її на Крещатику разом з вами на ваших же огнях, як ви любите» або «Україна — це не суверенна держава, це буферне утворення... Надіємось, сломають цю «кощееву иглу» предстоить русскому человеку» чи «Український вопрос є національною трагедією росії і руського народу». Бажання экс-президента російської федерації дмитрія медведєва «отправить всех врагов в геенну огненную», тобто нас, українців, бо, як каже він про росіян, «мы слушаем слова Создателя в наших сердцах и повинемся им», патріарх московський кіріл (гундяєв) пояснює необхідністю рф зберегти «єдиний історичний, культурний та духовний простір». кіріл не раз у своїх проповідях та інтерв'ю наголошував, що «ядром руського миру сьогодні являється росія, Україна, Бе-

лоруссия... это и есть Святая Русь». «У наших народов присутствует сильное сознание непрерывности преемственности русской государственности и общей традиции начиная со времен Киевской Руси и заканчивая нынешней Россией, Украиной, Белоруссией», — каже він. Ігноруючи історичні факти і право України, державність якої налічує понад тисячу років (київські князі підписували перші договори з Візантією у 907, 911, 944, 971 рр.), задовго до виникнення москви і московського князівства (москвія як князівство виникла в 1277 р. за наказом татаро-монгольського хана Менгу-Тимура і була звичайним улусом Золотої Орди), на свій шлях, кіріл та клір рпц проповідують війну за чужу історію і чужі території. Американський історик та письменник, фахівець з історії Східної Європи, зокрема України, Польщі, росії, Тімоті Шнайдер для опису рф та путінського режиму, що ще у 2014-му вдерся в сусідню державу і знищив десятки тисяч її громадян, використав термін «шизофашизм».

Про те, що це за явище, яку роль у повномасштабній війні в центрі Європи відіграє церква, йшлося під час круглого столу «Геноцидна війна росії проти України та релігія: зовнішньо- та внутрішньополітичні аспекти», що відбувся за ініціативою Національного музею Голодомору-геноциду, Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки, громадської організації «Кримський центр ділового та культурного співробітництва «Український дім», Групи гуманітарної політики Експертної мережі Кримської платформи, Максима Майорова — співробітника Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки, Микола Кіккас — юрист ГО «Регіональний центр прав людини», Валентина Потапова — голова Центру громадянської просвіти «Альменда», Надія Васильківська — експертка ГО «Регіональний центр прав людини», Євеліна Кравченко — експертка групи гуманітарної політики Експертної мережі Кримської платформи, Ігор Козловський — президент Center of Religious Science Research and International Spiritual Relations.

Відкриваючи захід, кандидат історичних наук Андрій Іванець зазначив: «Ми переживаємо один з найдраматичніших моментів в історії України. Наша країна бореться фактично за своє виживання, оскільки рф веде проти нас війну у агресивну, і геноцидну, війну, яка мотивована бажанням знищити українську націю і українську державу. У цій боротьбі за виживання України, суверенітет і територіальну цілісність, за підтримання правопорядку важливі усі аспекти, зокрема і релігійний. Адже релігія використовується нашим ворогом для здійснення агресивної геноцидної війни. Геноцид — це, згідно з міжнародним правом, дії з наміром знищити, повністю чи частково, національну, етнічну, релігійну або расову групу як таку, росія прагне знищити українську державу і націю, вчиняє інші тяжкі міжнародні злочини».

Українська небезпечний характер її дії набули під час широкомасштабної фази агресії, яка розпочалася 24 лютого 2022 р., коли держава-окупант здійснила невдалу спробу у короткий термін військовим шляхом ліквідувати українську державу і реалізувати геноцидну політику щодо української нації. «російська влада пропагує ідеологію «руського міра», яка де-факто заперечує право української нації на суверенний розвиток, власні державу, мову і культуру. Не раз президент рф, представники російської влади і політичному заявляли, що українців як народу «не існує», про «штучність створення» української нації, — продовжує Андрій Іванець. — У росії часто лунають публічні заклики знищувати українців. російські окупанти на захоплених землях України переслідують і вбивають громадян з проукраїнськими поглядами, винищують інтелігенцію, скоюють масові злочини проти цивільного населення (тортури, гвалтування, вбивства), замість незаконно ліквідованої української системи освіти запроваджують таку, що має на меті змінити ідентичність дітей та молоді, руйнують пам'ятки історії та культури, особливо ті, що пов'язані з українською ідентичністю, грабують і знищують українські музеї, архіви, театри, бібліотеки та храми. рф масово вивозить з окупованих територій українських дітей на свою територію з метою зміни їхньої ідентичності, зокрема, через незаконне вживання російськими росіянами також цілеспрямовано руйнує об'єкти інфраструктури та життєбезпечення в Україні, практично стерла з мапи українських міст — Маріуполь, Волноваха, Щастя, Северодонецьк, Бахмут — та інших населених пунктів».

Учасники круглого столу наголошують, що такі дії росії брутально порушують Конвенцію про запобігання злочину геноциду і покарання за нього, ухвалену Генеральною асамблеєю ООН 9 грудня 1948 р. Вони підпадають під дію, зокрема, пунктів статті 2 Конвенції: а) вбивство членів цієї групи; с) навмисне створення членам групи життєвих умов, які

розраховано на повне або часткове знищення групи; е) насильницька передача дітей цієї групи іншій групі. Об'єктом злочину геноциду є українська національна група.

«Навесні — влітку 2022 року представницькі органи влади Польщі, Литви, Естонії, Латвії, Канади, Чехії, Ірландії визнали дії росії в Україні геноцидом. Лідери Великої Британії, Польщі, Колумбії і США так само використовували термін «геноцид» для опису скоєних рф злочинів. Процес визнання дій цієї держави як найтяжчих міжнародних злочинів — агресії, геноциду тощо — триває. Україна ставить питання не лише про їх фіксацію, а й про притягнення винуватців до відповідальності, зокрема про створення міжнародного трибуналу для розслідування злочинної агресії. Ця ідея поступово отримує підтримку серед частини цивілізованих країн та міжнародних організацій, зокрема у листопаді 2022 р. Парламентська асамблея НАТО закликала створити спеціальний міжнародний трибунал із російської агресії та визнала росію терористичною державою, — каже Андрій Іванець.

російські політики і суспільство принципово інакше реагують на російсько-українську війну. Під час роботи круглого столу йшлося про те, що соціологічне опитування протягом весни — зими 2022 р. відбивають стабільно високий рівень підтримки росіянами агресивної політики російської держави і насамперед війни проти України. Так, у березні 2022 р., згідно з даними Active Group, 86,6% росіян підтримували потенційний збройний напад на країну ЄС. Наприкінці червня 2022 р., за опитуванням ВЦВГД (рос. ВЦИОМ), 72% респондентів швидко підтримували рішення провести «спецоперацію» в Україні, а у грудні 2022 р., за оцінкою незалежної російської соціологічної організації «Левада-центр», 74% росіян підтримували дії російських військ.

Православні релігійні структури рф освячують винищення українців. Найбільш інтегрована в російсько-українську війну рпц, оскільки вона займає привілейоване становище у рф, має найбільшу релігійну мережу, розробила разом із державними структурами експансіоністську концепцію «руського міра», яка стала підґрунтям політики знищення українських держави й нації. Варто зазначити, що православна церква ще в часи московського царства грала значну роль в обґрунтуванні імперської експансії, у створенні ідеологемі «Москва — Третій Рим».

«російська держава і церква одночасно стали пропагандистами ідеологемі «руського міра». Вона має відверто єретичний вигляд, але відповідає інтересам імперської експансії росії. В основі ідеологемі «руського міра» лежить заперечення самобутності та суверенності української нації, її права на власні державу, культуру і мову. Проповідь цього єретичного вчення кліриками рпц створювала ідейне підґрунтя для підготовки і ведення війни, — зазначає Андрій Іванець.

Масштаб військової агресії, яку вчинила росія наприкінці лютого 2022 р., вимагав публічного реагування на неї і рпц, і УПЦ, ре-

льських медіа, що фінансуються за державні кошти: в Україні тиснуть на УПЦ та православних; українці мають схильність до тероризму, агресії, язичництва; росіяни та українці — єдиний та нероздільний народ; незнання України як окремої незалежної країни.

Згідно з цим дослідженням, було виділено чотири групи наративів з вуст особисто глави рпц кіріла: українці та росіяни — єдиний народ; незнання України як країни та заперечення її самостійності; сакралізація війни; заперечення або ж виправдання російської агресії.

«Цей аналіз яскраво демонструє, що рпц бере системну участь в інформаційній агресії проти України, тому участь окремих архієреїв та кліриків у збройних діях в Україні, а також в антиукраїнських заходах поза її межами є закономірною. Так, наприклад, митрополит Луганський і Алчевський УПЦ мп Пантелеймон (Поворознюк), як і деякі інші клірики цієї церкви з тимчасово окупованих територій України, брали участь 30 вересня 2022 р. у протиправному оголошенні в кремлі анексії чотирьох українських регіонів», — резюмує Андрій Іванець.

Він зазначає, що у грудні 2022 р. українська держава запровадила санкції щодо низки представників УПЦ, яка зберігає канонічний зв'язок з московським патріархатом, серед них — спонсор УПЦ, підприємець і протодіякон Вадим Новинський, намісник Києво-Печерської лаври Павло, митрополит — Запорізький та Мелітопольський Лука (Андрій Коваленко), Луганський і Алчевський Пантелеймон, Бориспільський і Броварський Антоній (Іван Паканіч, керуючий справами УПЦ), Чернівецький і Буковинський Мелетій (Валентин Єгоренко), а також архієпископ Костянтинівський Паїсій (Віктор Шинкарьов), настоятель Свято-Успенського собору в Херсоні Олексій (Олександр Федоров) та настоятель Мелітопольського Свято-Савінського чоловічого монастиря Іоан (Олександр Прокопенко). В СБУ поінформували, що фігуранти санкційних списків виступали з різними ініціативами, зокрема: погодилися на співпрацю з окупаційною владою, просувають проросійські наративи; виправдовують військову агресію росії в Україні.

«У грудні 2022 р. суд виніс вирок про позбавлення волі на 12 років настоятелю храму УПЦ в Лисичанську за те, що він передавав військовим рф інформацію про позиції українських військ у Лисичанську і Северодонецьку, а також за «здачу» місцевих патріотів російським окупантам, — каже історик. — Відомо також про засудження настоятеля парафії УПЦ Лиманської громади Донецької області до 7 років позбавлення волі за співпрацю з російськими окупантами. Загалом станом на середину лютого 2022 р. СБУ відкрила 52 кримінальні справи, фігурантами яких є 55 священників».

У своїй доповіді Андрій Іванець наголошує, що агресію росії проти України підтримують не лише клірики рпц, УПЦ, а й інших релігійних структур, зокрема російська православна старообрядницька церква. Її очільник митрополит Корнилій (Титов) у березні 2022 р. відкрито підтримував агресію проти України, де, за його словами, нібито вбивали «лише за те, що ти думаєш і розмовляєш російською мовою». Українську сторону він закликав «зупинити геноцид, безумство», а українській армії не раз пропонував скласти зброю.

«Для російської влади релігійний чинник — надзвичайно важливий елемент впливу на свідомість людини, і це частина їхньої агресії, — наголошує кандидат історичних наук Ігор Козловський. — Перед нами війна ціннісна, і тут фактор релігійний відіграє величезну роль».

З огляду на це перед нашою державою постають невідкладні завдання ефективно реагувати на ці виклики.

Світлана ЛЕЛІТКА.

На знімку: під час круглого столу «Геноцидна війна росії проти України та релігія: зовнішньо- та внутрішньополітичні аспекти».

Фото Георгія ЛУК'ЯНЧУКА.
Повна версія на сайті www.golos.com.ua

Сьогодні хмарно з проясненнями та короточасні помірні дощі прогнозують майже на всій території України. Температура повітря вдень 23—25 з позначкою плюс. Вночі — 12—14 градусів тепла. Вітер північний, 3—8 м/с

СПОРТ

«Бронзові» досягнення українських вершників

Кінний спорт. Будапешт (Угорщина). Етап Кубка світу з конктуру.

Українка Аліса Данилова посіла третє місце. Вона подолала маршрут з висотою перешкод 155 см з результатом 0 штрафних очок.

Змагання є кваліфікаційними до Олімпійських ігор-2024 та чемпіонату Європи-2023 у Мілані.

Люммен (Бельгія). Гран-прі з конктуру. Участь брали 60 учасників з 15 країн.

Українець Олександр Продан здобув бронзову медаль. Наш вершник у парі з Moneymaker у змаганнях у категорії CSI2* подолали маршрут з висотою перешкод 145 см із результатом 0 штрафних очок.

Зустріч єврокваліфікації з Італією зіграємо в Мілані

Футбол. Поединок 6-го туру кваліфікації Євро-2024 між футбольними збірними Італії та України відбудеться 12 вересня на легендарному міланському стадіоні «Сан-Сіро».

Про це повідомляє офіційний сайт УЄФА.

Додамо, що найближчі матчі відбірного циклу наша національна команда проведе у червні.

16 червня українська збірна, котра ще не має тренера, у Скоп'є змагатиметься з футбольними збірними Македонії, а 19 червня у Трнаві (Словаччина) наш колектив прийматиме Мальту.

Полякам і румуну довірили відповідальне завдання

УЄФА призначила арбітрів на фінал Ліги чемпіонів, у якому 10 червня в Стамбулі зіграють «Манчестер Сіті» (Англія) та «Інтер» (Італія). Матч обслуговуватиме польська бригада суддів на чолі з Шимоном Марциняком.

Асистенти — Павел Сокольницький і Томаш Лісткевич. Четвертий арбітр — румун Іштван Ковач. Арбітр VAR — Томаш Квятковский, його асистент — Бартош Франковський (обидва з Польщі).

Минулого року Марциняк обслуговував фінал чемпіонату світу. У нинішньому сезоні вже по раз обслуговував поєдинки «Інтера» (нічия 0:0 з португальським «Порту» в матчі у відповідь 1/8 фіналу) і «Манчестер Сіті» (перемога 4:0 над мадридським «Реалом») у повторній зустрічі півфіналу).

Тур розпочнеться сьогодні і завершиться завтра

28-й тур чемпіонату УПЛ стартує сьогодні, 24 травня:

13:00 «Колос» — «Динамо». Ковалівка. «Колос».

13:00 «Дніпро-1» — «Ворскла». Ужгород. «Авангард».

15:00 «Верес» — «Олександрія». Рівне. «Авангард».

17:00 «Зоря» — «Шахтар». Київ. «Динамо» імені Валерія Лобановського.

На завтра, 25 травня, заплановано ще чотири поєдинки:

13:00 «Минай» — «Рух». Минай. «Минай-Арена».

14:00 «Інгулець» — «Металіст 1925». Петрове. «Інгулець».

14:00 «Львів» — «Чорноморець». Львів. «Скіф».

15:00 «Кривбас» — «Металіст». Кривий Ріг. «Гірни́к».

Підготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

162-га річниця з дня перепоховання Т. Г. Шевченка

ЛУЦЬК:

Прийшли вклонитися світлій пам'яті

У річницю перепоховання Тараса Шевченка на рідній землі ковельчани прийшли до монумента Кобзареві у міському парку, аби вклонитися його світлій пам'яті.

«Заповіт» та інші відомі твори Тараса Шевченка читали учні ліцею імені Олени Пчілки. До найбільшого в Україні його пам'ятника лягли букети живих квітів. Священники ПЦУ відправили заупокійну літню.

«Нині, у воєнний час, історія повернення праху на свою землю має особливе значення. Розумію, що рідні наших полеглих Героїв не можуть знайти собі спокій, поки тіло близької людини не повернеться додому, доки на кладовищі не з'явиться місце, щоб прийти, коли забажає серце, помолитися, поспілкуватися з тим, кого уже не повернеш. Тому ми повинні пам'ятати заповіти Кобзаря. Вони змушують наших воїнів, ризикуючи життям, забирати з поля бою полеглих побратимів, щоб доправити їх в українські міста і села. А поки ми в цей день тут зв'язуємо свої годинники з Кобзарем, зв'язуємо свій шлях з його заповітами. Сьогодні, в час війни, дуже важливо об'єднуватися, зокрема, і навколо поста-ті нашого Генія», — сказав, звертаючись до присутніх, міський голова Ігор Чайка.

Подібні заходи вшанування відбулися і в інших містах Волинської області.

Микола ЯКИМЕНКО.

ЧЕРКАСИ:

Відбулася піша хода «Останнім шляхом Кобзаря»

Ще напередодні, 21 травня, у Каневі розпочалася творча благодійна акція просто неба «Тарас. Виклик», приурочена до 162-ї річниці повернення Великого Кобзаря з ненависної йому північної чужини у рідну землю.

У Шевченківському національному заповіднику відкрилася виставка художніх творів «Квантовий стрибок Шевченка», а у Канівському міському Будинку культури відбувся показ документально-публіцистичного фільму «Тарас. Повернення» та концертна програма за творами поета-генія.

22 травня, за відновленою традицією, представники громадськості, обласної та міської влади, творча молодь та гості Канева пройшли пішою ходою «Останнім шляхом Кобзаря» від Успенського собору, де у травні 1861 року стояла

труна з тілом видатного сина українського народу, до Чернечої гори — місця його вічного спочинку (на знімку).

На могилі Тараса Шевченка відбулася поминальна літня священнослужителів Православної церкви України. Капела

бандуристів Черкаської обласної філармонії виконала безсмертні «Заповіт», «Реве та стогне Дніпр широкий» та інші твори на слова українського Пророка.

Лідія ЛІСОВА.
Фото Суспільного.

ВІННИЦЯ:

Вирушили на завдання добровольцями

Мітинг-реквієм пам'яті дев'яти загиблих рік тому офіцерів поліції спецпідрозділу КОРД провели у Вінниці. Іхнє життя обірвалося під час ракетного обстрілу в Запорізькій області, де вони виконували бойові завдання.

Згадали полеглих по іменню: полковник Михайло Зайцев, підполковник Ігор Подзігун, майори Дмитро Клименко та Богдан Шербань, капітани Віталій Антошук, Богдан Булега та Віталій Олійник, старші лейтенанти Ігор Бондарчук і Артур Турляк.

«Це величезна втрата для нас, — сказав начальник поліції Вінниччини Іван Іщенко. — Вони були найпідготовленішими, найкращими спецпризначенцями. На

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК:

«Едельвейси» на посту

Звитяги бійців 10-ї окремої гірсько-штурмової бригади ЗСУ відомі. Нині «Едельвейси» підтверджують бойову міць у районі Бахмуту. Подвиги воїнів не раз відзначено державними нагородами.

Приміром, командувач Сухопутних військ ЗСУ генерал-полковник Олександр Сирський відзначив результати військових та нагородив, зокрема, й воїнів 109-го окремого гірсько-штурмового батальйону 10-ї ОГШБр і вручив цінні подарунки та грошові винагороди.

А днями військочаснослужбовці 10-ї окремої гірсько-штурмової бригади «Едельвейс» разом із рідними, друзями, побратимами пам'ять Героїв вшанували начальник Вінницької ОВА Сергій Борзов, голова облради В'ячеслав Соколовий, міський голова Вінниці Сергій Моргунов.

Віктор СКРИПНИК.
Фото з сайту Вінницької ОВА.

Відвідали концерт «Команди А» у складі відомих співаків Ніни Матвієнко, Артура Боссо, Анни Добриденвої, Амадора Лопеса, Ауріки Ротару. Митці в межах благодійного туру «Дорога до Перемоги» побували в Колодії.

Кошти із заходу будуть спрямовані на підтримку захисників і захисниць.

Людмила СТРАЖНИК.

ПОЛТАВА:

На площу Перемоги крокуватимуть «литовською» вулицею

У Кременчуці офіційно відкрили вулицю Алітуську, названу на честь литовського міста-побратима. В урочистостях із цієї нагоди взяли участь поспредині громад обох міст і посольства Литви в Україні.

Очільник індустріальної столиці Полтавщини Віталій Малешкий нагадав, що депутати міськради затвердили нову назву вулиці, аби засвідчити глибоку повагу, шану й вдячність литовському народу і, зокрема, керівництву та мешканцям Алітуса за більш ніж вагомий підтримку. Адже великі гуманітарні вантажі звідти почали надходити в Кременчук майже одразу після повномасштабного вторгнення рашистів на територію нашої держави.

Всебічну, зокрема й технічну, допомогу литовські друзі надають і сьогодні. Днями саме з Алітуса для двох кременчуцьких комунальних підприємств, які забезпечують місто теплом та водою, надійшла потужна техніка — гідродинамічний спецавтомобіль і 12-тонний автокран.

Є своя глибока символіка й у тому, що вулиця Алітуська розташована не просто в центральній частині надрозпранського міста. Вона з'єднана з головною площею Кременчука — площею Перемоги. Назву останньої своїми потом і кров'ю вибороли звитяжці, котрі здолали нацизм. Але й до омріяної Перемоги над рашизмом українці крокують пліч-пліч зі своїми справжніми друзями-литовцями.

Василь НЕЇЖМАК.

ЛЬВІВ:

Марку створив штучний інтелект

У Львівській ОВА погасили поштову марку, присвячену народному художнику України Івану Марчуку. Як розповів автор ідеї, міжнародний громадський діяч Юрій Котик, марку створив художник Володимир Козюк з використанням штучного інтелекту — це перша марка в Україні, яку створили із застосуванням ШІ.

Нагадаємо, що Іван Марчук входить до рейтингу британської газети The Daily Telegraph «Сто гнівів сучасності».

Три́на ШАТРОВА.

Над номером працювали: Сергій ДЕМСЬКИЙ, Алла ДОДАТКО.

В.о. головного редактора Сергій ДЕМСЬКИЙ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
► Рукописів не повертаємо.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
► Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

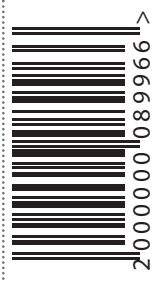
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка).
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2023 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 40 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 35 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 80 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 89945
Видавець — Державне підприємство «Редакція газети «Голос України». 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 503-68-72; відділ реклами — 453-44-56;

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama1@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Сайт — www.golos.com.ua

